جوایەز: بەرهەمی ٩ شاعیری هەولێری

عەباس، کەریم، هاشم، محەمەد،
مەوجوود، ئیسماعیل، تەڵعەت، ئەنوەر، فەرهاد.

پێشەکی: بەدران ئەحمەد

جوایەز

بەرهەمی ٩ شاعیری هەولێری

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی

ئاراس

زنجیرەی رۆشنبیری

خاوەنی ئیمتیاز: شەوکەت شێخ یەزدین
سەرنووسەر: بەدران ئەحمەد حەبیب

* * *

کتێب: جوایەز «هەڵبژاردەی شیعر»
نووسەر: تۆ شاعیری هەولێری
بڵاوکراوەی ئاراس ژمارە: ١٩
پیت لێدان: دەزگای ئاراس
بەرگ: محەمەد قادر
چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە - هەولێر
لە کتێبخانەی بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی رۆشنبیری و هونەر لە هەولێر
ژمارە (٢٢١)ی ساڵی ١٩٩٩ی دراوەتێ

چاپی یەکەم - ١٩٩٩

*

پێشەکی

نوێخواز... بەیەکێ دەگوترێ کۆتی باوی شکاندبێ و لە داوونەریت دەرکەوتبێ. بەمەش جیاوازییەک «یان جوایەزییەک» دەخاتە نێوان خۆی و خەڵک کە لە شتی باو و عادەتی راهاتوون. بخوێنەوەی شتی «باو» کە لە نوێباوەکە تێ ناگات و پێی بیانییە زۆرجار بڕیاری بەپەلە و نەزانستی لەبارەی ئەو بەرهەمانەوە دەردەکات کە بەخوێندنەوەیان رانەهاتووە و هێلی راست و چەپیان بەسەردا دەکێشێ. شیعری نوێ لە جۆرەکانی تری هونەر و ئەدەب زیاتر ئەم مەغدووریەتەی بەردەکەوێ و زۆرجار گوێمان لێ دەبێ بەرهەمی شاعیرە نوێخوازەکان بە شتی پڕووپووچ و دوورکەوتنەوە و هەڵاتن لە ژیان دەژمێردرێن. بەر لە هەموو شت بەرهەمی هونەری و ئەدەبی تەنیا واتە و تێگەیشتنی رووت نییە. رەنگە ئەمە زیاتر بۆ مووزیک و هونەری شێوەکاری بگونجێ و هەتا رادەک شیعریش بگرێتەوە. لە راستیدا زۆرجار ئەو هەست و نەستە «جوایەزە»ی شیعرێک، تابلۆیەک، دیمەنێک، پاژێک مووزیک لەلای وەرگردا دروستی دەکات خۆی بۆ خۆی ئەو شتەیە کە خاوەن کار و بەدەوکاری بەرهەمە هونەرییەکە ویستوویەتی نەک گێڕانەوەی بەسەرهات و خستەڕووی بیروباوەڕێک.

بێجگە لەمە، بۆ تێگەیشتن لە شت، بەتایبەت لە شیعر. وا دەخوازێ ئەو هەوڵەی شاعیرێک لەپێناو هێنانەبەری بەرهەمێک دەیدات، دەبێ هەوڵ و ماندووبوونێکی تەریبی واش لەلای وەرگر و بخوێنەوەدا هەبێ. تێگەیشتن لە واتە و ناوەڕۆکی بەرهەمی نوێ، ئاوەها بەدەستی پەتی و بێ خوێندنەوە و خۆماندووکردن نایەتەدی. هاتنەکایەی وتوویژ و تێکەڵی و خزمایەتی لە نێوان شیعری نوێی کوردی و شاعیرە نوێخوازەکان لە لایەک و خەڵکەکە لەلایەکی تر، بەگشتی، شتێک نییە لە نێوان شەو و رۆژێکدا بێتەدی. ئەمە پێوەندیی بەگەشەی رۆشنبیری و بنەوای کۆمەڵایەتیمانەوە هەیە. وێڕای ئەمە ئەم گلەیی و منجەمنجە لە شیعری نوێ هەتا کەی؟ ئاخۆ ئەوانەی ئەمڕۆ واتەی ئاسانیان لە شیعر دەوێ یان کە تێی ناگەن و بەئاسانی نایەتە دەستیانەوە، دێن رەتی دەکەنەوە، ئاخۆ لە «نالی»ش تێ گەیشتوون و «مەلای جزیری»شیان بەدەستەوە هاتووە. هەڵبەت پرسەکە پرسی بەراورد نییە لە نێوان مەوجوود سامان و مەلای جزیریدا – بۆ نموونە. پرسەکە ئەوەیە جیاوازیی رۆشنبیری، خەڵکی جیاواز دروست دەکات، لە سەردەمانی خۆیشیدا و هەتا ئەمڕۆش ژمارەی ئەوانەی لە شیعری کلاسیکی کوردی: نالی و مەحوی و مەلای جزیری و... هتد تێ دەگەن و دەچنە بنج و بناوانی ژمارەیان کەمە. شیعری ئاست بەرز هەموودەم کڕیاری کەم و ئەوانەی تێی دەگەن و لە دەوری کۆوە دەبن ژمارەیان بەپەنجەی دەست دەژمێردرێ. هەڵبەتە هیوادارین کڕیار و جەماوەری شیعری نوێ

زۆر ببن و ژمارەیان بگات بەهەزاران بەڵام ئەمە کردەوەیەکی ئاسان نییە و لە نێوان بەرشێو و پارشێوێکدا نایەتەدی. شیعری نەمر بەدرێژاییی مێژوو شیعری «بێ جەماوەر» بووە.

نابێ ئەوەشمان لە بیر بچێت، سەردەمی دروشم و هوتاف کێشان و خۆهەڵکێشان لە شیعر بەسەرچوون. ئەمڕۆ زۆربەی خەڵک پێویستییان بە شیعر نەماوە. بەهەمان شێوەش شیعر پێویستی بەزۆربەی خەڵک نەماوە، شیعر بەدوای دەسبژێری خۆیدا دەگەڕێت و شاعیر کە شیعر دەنووسێ بیریشی لێ کردووەتەوە ئەمە بۆ کێ دەنووسێ. بەکورتی دەتووانم بڵێم شیعری نوێی کوردی، ئەوانەی جوایەزن لە یەکتر و لە خەڵکی تر، پێویستییان بە هەزاران خوێنەر نییە.

حەزدەکەم ئەوەش بخەمە سەر قسەکانی پێشووم کەوا رەنگە خەڵکانێک هەبن ئەم قسانەی منیان قەبووڵ نەبێ و پێناسەی خۆیان هەبێ بۆ شیعر، لە راستیدا پێناسەی شیعر لە نێوان خەڵکدا زۆر جیاوازە، بەرادەی جیاوازیی پەنجەمۆری خەڵک لە یەکتر، بۆچوون و پێناسیشیان بۆ شیعر جیاوازە. هەرکەس بەجۆرێ لە شیعر تێ دەگات، ئەمەش تەنیا تێ گەیشتنێک بوو. لە دواییدا دەڵێم ئەوەی لە نێوان دوو بەرگی ئەم کتێبەدا دەخرێتە روو، گەرمترین رووبەڕووبوونەوەیە لەگەڵ ژیان.

بەپێویستمان زانی یەکێ لە کتێبەکانی زنجیرەی ڕۆشنبیریی دەزگای ئاراس بۆ شیعری هەڵبژاردەی نوێی کوردی تەرخان بکەین، هیوادارم بەدڵی خوێنەرانی بێت و لە رەخنە و بۆچوونی بەجێ بێبەشمان نەکەن.

بەدران ئەحمەد حەبیب

١٩٩٩/١١/٢٠

عەباس عەبدوڵا یوسف

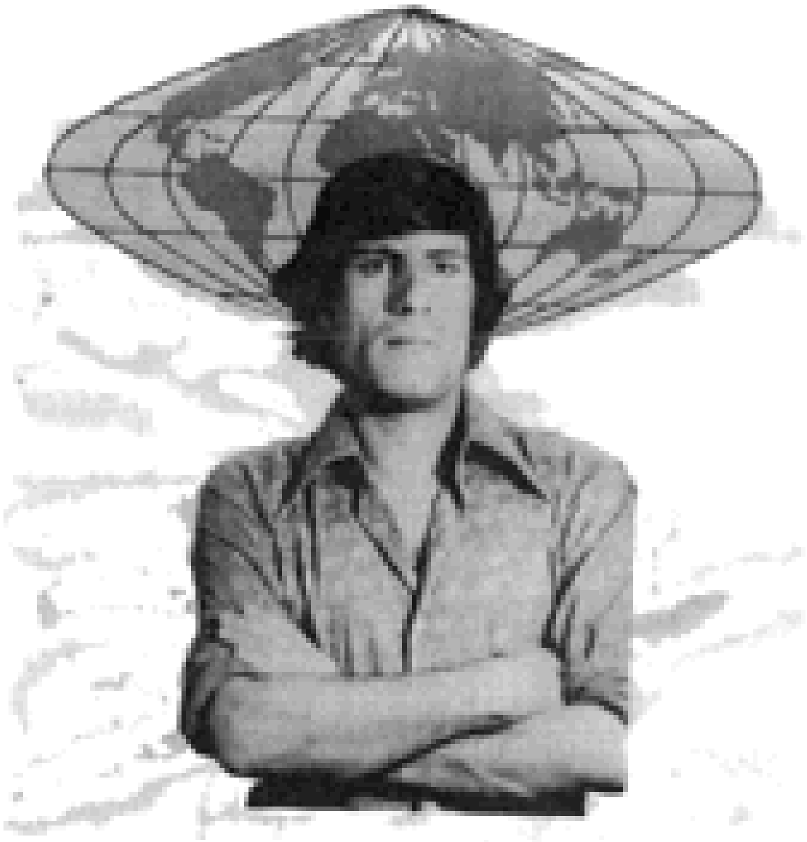

بەر دەرکە

عەباس عەبدوڵڵا یووسف

لەو ڕۆوە تا ٧ ساڵی تر، شیعری کوردی ٧٧٧ قوتابخانە و گرووپ و ڕێچکە و مانفیستۆی دەستەیی و تاقە کەسیی لێ دروست دەبێت و سەدان ڕەخنەگری یەک تاقە بابەتی شاعیرێک و هەزاران خوێنەری یەک شاعیر پەیدا دەبن.

پێشبینیی ئەوەش دەکەین (س) ناوێک، لە ئەدەبخانەی کریستالدا (ئەدەب وەک زاراوەیەک، لێرە وەرگیراوە) خەریکی خۆ بە تاڵ کردن بێت و بەڕاسپێربە (ئامێرەکانی پیت) ڕادەگەیەنێت، شیعرێکی جوانی(١٣) دێری لە بارەی (چۆنیەتیی چاندنی کەنگر لەسەر زەمینی مەریخ)وە، بۆ بنووسن و دەنگبێژ بکەن.

شیعر دەپرسێت:

ـــ ئەرێ دەزانن، بۆ تا ئێستا ماوم و نەمردووم٠٠؟!

هەر خۆیشی وەڵام دەداتەوە؛

ـ چونکە بە مردوویی لەدایک بووم

سیریالییەکانی زۆربەی وڵاتان، لەبیریان چووبوو (پاش سیریالیزم)ێک دروست کەن.

ئێستا، زۆر ئاسانە مرۆڤ ببێ بە زڕبرای نەنکی خوشکی سیریالییەت.

دادابییەکانی جیهان، لەبیریان چووبوو (پاش دادائیزم)ێک دروس کەن، ئێستا، زۆر ئاسانە، یەکێ ببێ بە بۆرەخزمی خەزووری خوشکەدادا. ئەوان فەرهەنگیان کردەوە و (دادا) بەختیان بوو.

ئێمە، بێ فەرهەنگ هەڵدانەوە و بێ ڕێکەوت (دادا) و(داد) و(دادە) و هەتدی (داتا)مان هەیە ئیدی هەموویان، دەچنەوە سەر فانتازیا.

فانتازیا لە دادا و مادا و سریالییەت و مریالییەت و ئایندەخوازی و مایندەخوازی گەورەترو پڕ داهێنانترە.

ئیدی هەموویان، فانتازیا دروس دەکەن و(گا لە پفکەی نانەوە دەردەپەڕێنن) ئەوەی ئێمە، لێرە و لەوێ سەربارکردنێکە، بمانەوێ نەمانەوێ تەعبیر لە خۆمان و ئێوەش دەکات٠

دونیایەک شیعر نووسراوە، ئێمە سەر لە نوێ، ڕستەکان هەڵدەوەشێنینەوەو

شیعرەکان دەنووسینەوە، خوێندنەوەی بەرەواژی زەمان و زمان و وێنەکان تام و بۆن و دەنگێکی زولالی هەیە، مێژوو ئەوە دەسەلمێنێ، کەوا، هەڵەو چەوتی و بەرەواژیش هەر ڕاستن.

بڕواناکەم، کورد هەر هەمووی هەر شاعیر بێت، چارێکی شاعیر نییە، بگرە بەشێکی هەرە بچووکیشی شاعیر نییە.

کورد، گەر هەمووی شاعیر با، ئێستا دەمێک بوو ژیان و گوزەرانی بەجۆرێکی تر دەبوو، ژمارەی کوشتاری کەم دەبۆوە و لە شیعرەوە زانست و گیانی دەزاند و دادەمەزراند.

ــ با ئیزن لە بولبول وەرگرین

ــ بەبێ زویر کردنی گوڵ

ــ دوور لە بریقەی زێڕ

ــ دوور لە خانمدارکردنی کچان

دەمانەوێ، پیرۆزاتییەک بدەینە شتی پەراوێزکراو، وەک (شووشەی بەتاڵ، شیوی حەمەشێت، جەنجەڕ، ترومبێلە سوورەکەی حەریقی هەولێر، ئیسعافە سپی هەرەسپییەکان و مەحچەچە).

بەتەنگ هاتنەوەی پەراوێزکراو ئۆقیانووسێتی شیعر نیشان دەدات، شوکور، یادک کۆرنەبوویتەوە و دڵۆڤانی بەردەوامە و دەژێ.

ع.ع. یوسف

١٩٩٨/١/١٢

ئۆقیانووسێکی ئاسنین

(١)

بەهەموو هێزی هۆشم
خەواڵوو نیم٠٠ چاو بەجیق نیم
غەرەبەنگم نەخواردبوو٠٠٠سەرخۆشیش نەبووم
پڕ بەدەستانم
پەردەبای گەمێکەم؛ گەمێوکی کۆک و قشتیلۆکەکەم هەڵدابوو
سیر سیر، قیبلەنامەو ڕێنامە بە جرەجر دەخوێندرانەوە
دووسێ دەنکە قەزوانەکەی بنی بنەوەی گیرفانە هەیوانەکەم بۆ نەقرتا
ئەمەم پێبوو، گۆلکەکیش، چووزانم چ ڕەنگێک بوو، بەس سوورنەبوو، سێسووم پێبوو،
شووژنێک و دیواربڕێک و شمشاڵێک
لەبەردەم دەروازەی زەخرەفەداری زێڕەکەشی سێبەرگر پاکنیازم.
ـ ئەی دەستەکانت نەرزێ وەستا ژن!
کچەی دارتاش ئەمەی لەهیچەوە ئافراند
پێیەکانم توند توند بە زەمینەوە نووسابوون
بە گوێزانێک – نەرمۆکە– ڕەفتاری دەنگخنکێنی دەکرد
مووی سنگی دێوان، تەراش دەکرد
ـ بە بن ئۆقیانووسەکە دەڕۆی؟
ـ نا دەچمە بن گوش
ئارمووش بە خەڵات بۆ خەمە گڕوو دێنم تا پرخە پرخ و کلکوەشێنی و
پەنجەمژینم لە کۆڵ ببتەوە.
ژووانی ئەوان لە دەوری ئاگردانی زەوقبزوێن بوو
گۆرانیان بۆ هەرەمێکی لە سۆلک دروسکراوەوە دەچڕی
ئەم داوێنپیسە خۆی بوو، فێرە لەشپەرستیی کردم
درەختی دەکوشیم و جیوەی لێ هەڵدەکڕاند
دەروازەوان دەسەو ئەژنۆیە

سمۆرەی ناوکۆشی دەسەمۆیە
ئەوهات و خەونەکەی دارژا
بێداری کردم، هات وگێزەرم دایێ
خۆ من پێش ئەو دەروازەوانە بەخەبەر بووم، چەکدار بووم
کە خەونەکە کراسگۆڕکێ بکات
سەی حەپۆکی زەرنیخبارێنی تێبەڕدەبێ
زیوالْ بەزیوالْی دەکات
کشوفش و تاوسانە دەچێتە سەر ئیسکەملیی سێ پێچکەیی
جارکێش کردوویە بە ڕۆژی حەشر
ـ زێبازی بەدفەڕ تۆ نەهەنگێکی مۆمدان بەدەستت بۆ نەهێنام
ـ بەڵێ نەمهێنا نەمهێنا چونکە نەمهێنا
قولغ تژی پشیلەی چاو زەقی گوێ تەبەقی کلک مەترەقی قەترانییە
تۆزادەکانیش دەستیان لە مل یەک کردووە
دەتووت ئەم جووتە دڵدارە، دەعبایەکی هەوارکوێری هارە
بەهەموو هۆشم، هۆشی چاویلکەدارم
بە مەزەندەی ئەنگوستان، لاپەڕێکم هەڵدایەوە
بزانم نژناندنی گەمێیەک
قوڵەڕەشێک ئاژوەری بێ، چی دەوێ؟
بەخت بینیمان کردو لەنگەرمان گیرکرد
نەوڕەسەکان دەورەیان لە ئێمەدابوو
خەواڵووبوون، خەوەکوتکە بردبوویانی
تازە غەرەبەنگیان خواردبوو
تازەش سەرخۆش بوون
نەوەک وایان لە ئێمە نەدەکرد
مەرگەمووشیان دەرخواردداین
ـ ئێرە کەنارە یان ئێرە ناوەندی ئاوستانە؟!!
کار لەکار ترازابوو، هەڵقە لە هەڵقەش پچڕابوو
شەپکەدارەکان، دەچوون مرازی خۆیان حاسل کەن

ئێمەش بەتایبەت من و کەپتانی بەندەرناسی هەزار دۆست لە شەپکەکان ڕادەماین و
وێکڕا دەحەپەساین:
پاش ئەم ئاوەستانە هەر ئاوە یا ؟!

(٢)

ئاگر ناکێشم، مەی ناخۆم
بەیانیان، گۆپالەکەم چەور دەکەم
نەوەک مۆرانەدار بێ
خەنە لە سمێڵم دەدەم
لە بانیۆیەکدا، خۆم بە زیواودەشۆم و
چ یاسایەک نادۆزمەوە
ئاوەلیمۆ فڕ دەکەم و بەدووربین چاوەنۆڕی هێرشەکوللە دەکەم
پشت ئەو تەم و مژە بە ئاستەم تروسکەی فەنەرێک دیارە
نووشتەنووس ئاشکرای کرد:
ـ هەتاو لەبەرخاتری گوڵبەڕۆژ دەسووڕێتەوە

١٩٨١/٢/١٩

* سێسوو: جۆرە مەورەدێکە
* حەپۆک: زۆر دەوەرێت
* زێباز: قرصان
* گوڵبەڕۆژ: گوڵە بەڕۆژە
* هەوارکوێر: وجاغ کوێر

خوێ

له هیچه‌وه
تا یه‌ک
تا دوو
تا سێ
تا چوار
تا حه‌وت
تا ده‌
تا سێزده‌
تا صه‌ت
تا صه‌ت و یه‌ک
تا هه‌زار
تا هه‌زارویه‌ک
تا چل هه‌زار
تا هه‌زار هه‌زار
تا ملوێن
تا ملوێن و بلوێن
تا ٢١٩٣٦٢٣٧٠٨٠٥
تا ٩٢١٨٣٠٦٥٠٤٤٠٩٧١٦
تا ــــ <ـ . . . . ــــــــــ < . . . . ـــــــ <
هه‌ی تا !!!
ئاوسه‌ی هه‌را
ئه‌ی جیوه‌ی جاویدانی با
چه‌مووشی لغاوپسێن
کێیت و چیت و کێوه؟!!
کنیاتساز..
له ئاشکرادا؛ گیروئاڵۆز، تفت و وون و خاو، ڕێک و پێک ده‌کا

لە پەنهانەدا، ئبلیسی ئاژاوەساز هەر دریژەی پیدەدا
ژمارە، تا بنی بنەوە دەبا
وەک تا لە دوو تا، بە هەتدی تا
تا، هەمیشە لە جا رەت دەکا
سا، نەعلەت و نەفرەت لە تادا
صندان لە ئادەمیی تابازی تازا
جورمێکی گۆشت ناسکی زوو هەڵوەریو
ئێسقان نەرمۆکی زوو شکستۆک
هەروا بە جووتە باڵی تا
چەسپەشکێنی و دونیابڕی دەکا

١٩٩٥/٥/٩

* ناونیشانی ئەم شیعرە، لە مەبەستی (هەمو شتێک بەخوێ و خوێش بە مەعنا) وەرگیراوە.
* کنیاتساز: ئافریدەکاری گەردوونە
* ملوێن و بلوێن: ملیۆن و ژمارەکانی ئاستی ملیۆن
* جا: واتای دیاری(ئینجا . . .ئەوجا . . .ڤێجا)یە، لێرە لەمەش زیاتر واتای هەیە، بەڵام من نایزانم
* لەدوو: بەدوای. لەدوای

بۆردومان

سپی ساده سپی ساده سپی ساده
سپی ساده سپی ساده سپی ساده
ساده سپی ساده سپی ساده
شپی شاده سپی ساده سپی ساده
شپی شاده سپی ساده سپی ساده
شپی شاده سپی ساده سپی ساده
شپی شاده سپی ساده سپی ساده

شپی شاده شپی شاده شپی شاده
شپی شاده شپی شاده شپی شاده
شپی شاده شپی شاده شپی شاده
شپی شاده شپی شاده شپی شاده
شپی شاده شپی شاده شپی شاده گزز
شپیشه شپیشه شپیشه

١٩٧٩/٤/٤

گوندی کانی وەتمان – خەلیفان
* گززز: دەنگی مێشی پیس

بازاڕ

ئیدی بازاڕە!
لەم غەریبستانەدا
تۆ بڵێی بۆنی ئاشنایان بێت؟!
وا بۆنی گلۆپان دێ
شەوقی بیبەر دێ
دەنگی گۆشت دێ
لە جەنجاڵ و قەرەباڵغی و تێکچرژان و حەشری کڕیار و فرۆشیاران دا
گوێم قولاخ کردووە
تا ، باق و بریقی رەنگی قوماشان ببینێ
چاوم زەق کردووە
تا ، سەودابێژی و جنێوو دڕانی کیسە لایلۆن ببیسێ
ڕەنگە زمانم
شتێ بە شتێی کرد بێ، بۆیە وا لێکباران بووە
ڕەنگە هەست و نەستم بۆ زەوقی مێیەک
بەدەس لێدانێکی دوور بەدوور و پەنهان و شەرمنەوە
هەستی بە دەسمایەک کردبێ
ئیدی بازاڕە!
لایەکی لووتم، شتێک بۆن دەکات
لایەکەی تریش، شتێکی دژو
بە یەکتر ناڵێن
ئیدی بازاڕە!
پێی چەپم، دەچیتەسەر مەغازەی کەلوپەلی ئافرەتان
پێی ڕاستەشم، بەلای جامخانەی وەرزش
هەنگاونانێکی ڕاڕام پێ دەکەن
ئیدی بازاڕە!
چاوانم ساغن و وردو درشتان دەبینن

بەس دەستم کورتە
ئیدی بازارە!
دڵم گەرمەو بەرکم بەتاڵە

بۆنکردن	دەس هەست	بینین	بیستن	تامکردن
هیچ	**هیچ**	**هیچ**	**هیچ**	**هیچ**

١٩٧٩/٧/١٢

کەریم دەشتی

شیعر جیاوازییە

شیعر خۆ تیمی ئۆرکسترا نیە تا پێویستی بە مایسترۆ بێت، شیعر بۆ خۆی قسان دەکا و شەرحی حاڵی خۆیت بۆ دەکات، بە دەیان کتێب و بە دەیان وتار ناتوانن باری خواری شیعرێک راست بکەنەوە کە لە بنەڕەتدا بەخواروخێچی لەدایک بووە، بۆیە ئەوەی پڕۆپاگەندە بۆ شیعری خۆی دەکا دڵنیایە لەوەی کە شیعرەکانی لاڵن و بڕستی ئەوەیان نیە دڵ و دەروونیان بۆ خوێنەر بکەنەوە، ئەگینا ئاگر بۆ بڵێ: من گەرمم، بەدیارمەوە دانیشە و سەیری نێڵەکانم بکە!

کەریم دەشتی

کتێبەکانی با

(١)

ئێوارە بوو کە جێی هێشتم ئەفسانەیی
دڵێکی شوشەیی
خوێنێکی قەفقاسی
هەندێ عەترو قەیرێ ئەشک
ڕوحێ لە سپیاتی بەفرو تەتەرێ لە تەم
بەیانی بوو کە هاتەوە
ئەسپێکی سورخن و بریندار
بخورێکی ئاسمانی و تابوتێکی ئەرخەوانی

(٢)

ئێوارە بوو کە جێی هێشتم
مشتێ ئاوازی کێوبلە
باوەشی بای نێو ژورەکانی بەهەشت و
دوو نوکتەی خۆش
دیشلەمەییێک
دەستێ پڕ لە میهرو
ئەشقێکی نەرسۆسی هێجگار ئاڵ
کە هاتەوە
کراسێکی ئەبەنووسی
تەرمێکی گوڵ گون
سروتێکی جەنازەیی

(٣)

ئێستێکە لە خۆشی پێشوازیت
بخورێکی شامیانە دادەگیرسێنم
مۆمێک لە عەنبەر
کتێبەکەی زۆربا دەدەمەبەر دڵم
لە پەڕی یەکەمەوە
خەیاڵێکی قووڵ، خەمێکی تیر
سروتێکی پەمەیی دامدەگرێ
مەلێکی موقەددەس بوو
باڵی گرت و لە ئاسمان سووتا
پەرییێکی ئەفسانەیی بوو
تەمەنی لێ داگیرکردم
ئای لەم خەڵوەتە ئەبەدییە

(٤)

ئیستێکە لە پێشوازیتا
باوەشێ با رامدەکەم
ماندوویی ئەسپێکی کێویلە
دەکەمە نێو شوشەی شەرابێکی خەست و کۆنینە
کتێبەکەی- سیلونە-
ئای نان و شەراب
لە بەشی یەکەمدا
چەمە ئاڵەکانی جەستەو
مەلەی پڕ لە شەبەقی من
ئاسۆ دادەگرن
کەمتیاری چ گوناهێکە
دڵی منداڵیمی دیل کردووە
چەقۆی چ ژەهرێکە لەدەستی پرۆتۆس

(٥)

له ماڵاوایيتا
لەبەر چراییێکی غەریبانە
لە پەنای خانوێکی جزیری
لە بەردەم پەیکەری هەرماسا
فرمێسکێکی خەمبار
(یەک کاسە گەنم دەڕێژم)
کتێبەکەی مەولەوی دەکەمەوە
چ ئاگردانێکی پڕ تقوس بوو
لە باڵی فریشتەییم بەربوو
چ بۆراقێکی خەمەنگێز بوو
لە سەفای ئەو دڵەم پەڕی
ئای لەم خەڵوەتە ئەبەدییە.

ئەی دژوارترین دۆست

ئەی دژوارترین دۆست و ئەی دادپەسترینی هەمووان
سەرم پڕ گەڵای سپی بوو
دەمیشم پڕ لە فووی شمشاڵ
گوتم بەهەشتێ بەقەدر ناولەپی مەلۆتکەم پێ بەخشە
لە ئازارای ڕۆحی شکستەم رزگاربم
ئازاد بم لەو بنارەی ئێمەی
لەترس و غەرق بوون گرتووە
تا سەمای قەفقاسی تیا بکەم
سەمایێ هێندە پێم لەزەوی دابکوتم
تا دەبێتە گۆڕو بۆ ئەبەد لەناویا بخەوم
باوەشێ بای توڕەو زریانێ مەغۆلی داپۆشێن
چوینەوە نێو قەدەر
قەدەرێ لە عەزابی ژاڵە
لەمەودای پڕ شوشەی شکاوی ئەو دڵانەی پڕن
لە باخچەو ئیرەمی خودایی
ئەی دژوارترین دۆست و ئەی دادپەسترینی هەمووان
مەنفایێ لە جوانیم بدەرێ
دۆزەخێ لەشوشە بانگ دەکا
دەزانم گریانی کچانی نێو بەللووری سپی ئەشکەوتن
تەکیەیێ لە گوناه ڕێی سەمام لێدەگرێ
بەهەشتێ لە ئازار
دارستانێ لە ئەشک و گومان
ئەی جاویدان ترین لەحزە فریام کەوە
زەمەنم بەسەرچوو کۆتایی گوڵ دەگرێ
نازانم ئێستێکە من چاوم کزبووەو

میوانی باخچەی پیریم
یا تۆ هێندە گەش و نورانی نێو میعراجی دانتی
چاوانم هەڵناێێ بتبینم
دەچمەوە گۆڕستان
خۆشترە لەو بایەی لە بەهەشت هەڵدەکا
لەویێوە جوانیەکان کە وەک عەترو شەراب
لە شوشەی منداڵیمان ڕژان
دونیا پڕ لە بخورو نەی
بێزار بووم٠٠ بەوە من دڵخۆش بوم
سپێدان لەگەڵ ڕۆحی ئەوان
دەچوومەوە دارستانی عەدەم
کە دەهاتمەوە دونیا سپی هەڵدەگەڕا
گەڵا سیسەکانی نێو ڕۆحم دەوەرین
بێزار بووم لەفەل و لە تەونی کۆمیدیای قولابی
فریام کەوە ئەی لەحزەی درێژتر لەسەدە
من گوتم ئێواران دەستی ئەو دڵەی خۆم دەگرم و
دەچینەوە نێو جزیرەی عوزلەت و سەفاێێ
من گوتم هاوڕێکەم بانگ دەکەم
ماڵەکەی هەردووکمان
دەگوازینەوە نێو شوشەێێ پرتەقاڵ
نەبا هات
نەبۆنی بۆخاری تەمەننا دادیداین
ئێستاکە بۆ وارێ دەگەڕێم
بچووک بێ بەقەد هێلانەی مەل
بۆ دۆستێ دەگەڕێم
بەقەد پاژنەی مناڵ بەرائەت
ناتوانم ئەم هەموو تەمەنناو بریایە
لەسەرما هەڵگرم

ناتوانم درۆیە ٠٠ ناتوانم
ئەم وڵاتە پەرش و بڵاوە بخەمە سەر شانم
ئەم هەموو فرمێسک و شکەست هاوارە
ئەم هەموو پێوەهم و دۆزەخە
لە کێ من دەتوانم بیانخەمە کۆڵ و
ئەم شارو ئەوشاریان بگێڕم
درۆیە ناتوانم
ئەی دژوارترین دۆست و ئەی دادرەسترین پەنجەرە
نزانم من ئێستا ئەو دڵەم لە عیشق چکی کرد
یا تۆ جێگەیەکت نەماوە پاکژ بێ و
من دەستی پێبگرم
بێزارم لەم ڕۆحە کە تامی نەماوە
جەستەشم تەژی بوو لە گەڵای رزیوی بێزاری
فریام کەوە ئەی دادرەسترین جامی خودایی

تا ئەبەد خاچ

لە پەنجەرەی ئەو هەناسە ساردانەی
لە داغستانی فیردەوسەوە دەهاتن
تێکەڵی بایەکانی دۆزەخ دەبوویت
بە روحێکی پەمەیی و
کەمەربەندێکی پەمەیی و
دەم پاییێکی پەمەیی
سواری ئەسپی گوناه دەبووی
لە خەڵوەتگای ئەو تەمانەی
لە مەتهەرەوە هەڵدەستان
بەچارشێوێکی گەنم ڕەنگ و بە کتێبێکی خاکی و
تۆبەییێکی سۆفیانەوە
بخوری فریشتەییت دادەگیرساند
جوانیەکانت کانی شەوقەو
گوناهەکانیشت لەزەت
لەجیاتی تۆ ئێستا چراکان کز دەکەم
کتێبەکان دەخەمە ژێر چاوم
سەیری سەفای ئاسمان دەکەم
دەگریم..
چرا بەشی بیناییم ناکات
کتێب بەشی ڕوانینم ناکات
ئاسمان بەشی فڕینم ناکات
بێهودە لەدەستت چوون
سێوێکی دەمی ئەنقابووی
ئەوەی دەستی بۆ برد
لەوسەر زەمینە دەرکرا
ئێستاکە بە تەنها مایتەوە

بەیانیان بە کراسێکی سپی
دڵێکی سپی و
ئەسپێکی سپی سەرهەڵدەگری
ئێوارانیش بە فرمێسکێکی ئاڵ و
خەمێکی ئاڵ و
بەتاسەییێکی ئاڵەوە دێیتەوە
دەچیەوە بەردەم کڵێسای خامەریەم
دەستەکانت داوییتە سەر سینەو دوعا دەکەی
دوعای یەکەم خاچێکە لە خوات داوایە
دوعای دووەم کفنێکە بۆ جوانیەکانت
دوعای سێ یەم گۆڕێکە بۆ ئەوانەی لە دەستت چوون
جارجارەش لە چاوەڕوانی - میناس-دا
سەیری ئەملاو ئەولات دەکەی
ئەوەتا گوێم لە سمی ئەسپەکەیەتی
ئێستا نا ئێستا دەستم دەگرێ و
دەمهاوێتە سەر پشتی زین
دوور دوور دەڕۆین
بەسەر ئەو کەنارانەوە گوزەر دەکەین
یادەکانیان لێ زەوت کردوین
دەچینەوە سەر ئەو کۆشکە تاق بەرزانەی
لەوێوە سەیری بەرزەخمان دەکرد
ئەو مێرگانەی
(گوڵەکانی شەڕ)ی لێ شین دەبوو
ئێستاکە (وێرانە خاکەو)
ئەفسانەی کاسەی موقەدەس هاوار دەکا
ئای(سیبیلا)تۆ چیت دەوێ؟
ئەو جوانیانەم دەوێتەوە
لەدەستم چوون

لەوسەری بەرزخەوەش
بە قردێڵەیێکی ڕەش و
بە چاوێکی ڕەش و
بە خەمێکی ڕەشەوە
کراسە سپیەکەت لول داوە
ئەسپە سپیەکەت لە دواوە دەڕوا
دڵە سپی کەشت سارد
هەر دەڵێی ریشۆڵەیێکی ئەبەنوسی نێو بەفری
دەچیەوە بەردەم یەهوزاکان دەوەستی
دەستەکانت نوری بەهەشتیان لێ بڵند دەبێ
سەرشانەکانت پڕن لە فریشتە
هەردوو چاویشت شەوقی خودایی
نەفرەتیان لێدەکەی
نەفرەتی یەکەم
بۆ ئەو بزمارەیە زمانیان پێ شەتەکدای
نەفرەتی دووەم
بۆ ئەو خوێنەیە لە کچێنی یان سەندی
نەفرەتی سێ یەم
بۆ ئەو گەلگەتایەیە
چۆن لەبەرپێت نەرما
ئەلەوێوە هەردوو چاوەکانت دادەخەی
لە رەوحانیەتی خۆت دەترازێی
یاری بە رابردووی خۆت دەکەی
سواری ئەسپی گوناە دەبی و
بخوری فریشتەییش دادەگیرسێنێ
دەڵێی بزماری سێیەمی خاچی ئاگر دەگری.

باخی فەنا

«بارانێ بوو لە هەڵوژەو سوورەبایێ بوو لە زەمبەق، کۆمارێ بوو لە حەسرەت، دارستانێ بوو لە وچان، ئەفسوس عومر مەودای پێ نەداین بگەینەوە باخەکانی خەڵوەت، تۆزێ باسی تێکشکان و شوشەی شەهدی شەراب بکەین».

شەرابی مەرگی ئاسکان کەدەچنەوە وڵاتی مسک
ئاوازێ لە گریانی جەنگاوەرە کۆنینەکان
پەیکەرەکانی بەردەرگای شار
لەبەر نێزەی ژەهرڕێژکراوی پاییزی ئەقڵ
ئەفسوس زەمەنێکی چەند پڕ ئەستەم و دژوار بوو
زەمەنی غەرق بوون لە ژەهری هەڵاوقیامەتی ڕۆح
زەمەنی تاپۆکردنی برین لە سینەی پەرەسێلکان
زەمەنێ لە گۆڕستانی دۆستان
کەچوونەوە باخی فەناو ژورە کریستاڵیەکانی بیرەوەری
هێشتا ژنانی گۆڕستان
سینەی خۆیان لەکێڵەکان هەڵدەسووی
تامرازی دڵیان لەهەوەس
حەزی چاویان لە جوانی
پانی سینەیان لەجووت بوون حاصیل بکەن
هاوار هاوار
چی بۆ ئێمە ماوەتەوە هاوڕێیەتی خەڵوەت نەبێ
هاوڕێیەتی ئەو گۆشەو کەنارانەی هێندە ژەهریان تیا ڕژاوە
لەتاوا زەوی گوڵی عەبەسی گرتووە

«ئەو ئێوارەیە بارانێ بوو لە کۆلارەو زەمانی بوو لە شەبەق، کۆرەوێ بوو بەدوای تەرمی باخۆسەوە، کە زرینگەی پێکەکانی حەسرەت، تەلارەکانی ئاسمانی لە شوشەی صەفا دەگرت.

نەمانزانی کەی بالق بووین
کەی تۆ یەکەم خەونی خوێنی خۆتت بینی

ئای کە نەوەییێکی بەدبەخت بووین
نەوەی راکردن و ون بوون
موزاهەرەو رمان
نەوەیەک لە جەنگی خورافات
ئەفسوس ئێمە هیچ پەنجەرەیەکمان نەبینی
رێیە باریک و نایلۆنیەکانی مەملەکەتی جوانی تیا ببینین
شەوقی فریشتەکانی بەهەشت و
جیلوەی پەریەکانی کەناری تیا بەدی کەین
هەمیشە لە ژوورە تاریک و نووتەکەکان نهێنی خۆمان دەگۆڕیەوە
کە وەهم وەک سوڵتانێکی بێ ڕەحم ڕەشی کردن
هالاوی گریان کەدەستیان لەدەست ترازاند
وەک ئەو باشوکانەی دەرگای ئەشکەوتیان لێ دەکەیتەوە
لە شریخەی باڵیان دەداو ئاوابوون
لە فەتحی سالانی نامرادی
جیهادی شەمشێربازەکان
کوڕانی حەسارچوونەوە نێو سەدەکانی ناوەڕاست
ئێمە جوتێک بووین لە گریان
ئێمە جوتێک بووین لەتەتەر
لە ماڵێکەوە بۆ ماڵێک
لەرەشماڵێکەوە بۆ شارێک
ئەو ئێوارەیە تەمێک بوو لە ژەهری هەلا ، قەسوەتێک بوو لەفەنا کوشتنێ بوو لەژێر
پەیکەرەکەی مەسیح قیامەتێ بوو بێ ئیزنی خوا
ئەفسوس چ مەزارێ بۆ ئەو حەسرەتانەم چێ کەم؟
گۆڕێکی جوان . . کێڵی لەمەڕمەڕی گومان
ئالایەکی سەربەتەم
پەرژینێ لە گوڵی بادەم
هەی داد . . هەی بێداد کەی دەگەمەوە ناولەپی گەرمی وچان؟؟
وچانێ هێمنتر لە شەوقی چاوی ئەو ئاسکەی خەرەندی بەجێ هێشتووە

وچانێ لە پێستی سورخنی ئەسپ
ئەسپێ لە خێرایی بروسکە
بروسکەیێ لەشەرارەی باران
بارانێ لە هەڵوژە
هەڵوژەیێ لە زەمبەق
زەمبەقێ لە شەهدی شەراب
ئەفسوس چوونەوە نێو باخی فەناو
مەلەکوتی بیرەوەری

چەکنووسەکانی خەلۆەت

(١)

شەوێکیان ئاگری خەونی خۆم
لە سێوی خەوبەرداو خانەقام جێ نەهێشت
ئەستێرەم یەک یەکە لە کتێبی (دانتی) ئاواکرد
مانگ لەنێو درەختی ئاسماندا
تیشکی خۆی کردە بەرِ
بە جەستەی کچانی سەر حەوزی بەهەشتی خۆیدادا
مەولانا لەزیکری نێو بەرِیای شیرازا تاواوە
درەختی مرازی خەلۆەتگا بێدەنگ بوو چۆڵ و هۆڵ
مەولەوی دەگریا
فرمێسکی دەبوو بە مەلێکی سپی وەک کوللەی بەفر
ریشە سپیەکەی خۆی
بەدەستی عەتراوی نەوازش دەکردو دادێنا
فرمێسکی شەلالی ئەوینی خۆی دەکرد
لە فەیزی خودایی
خاتونی تێکەڵی دواقومی نەی دەکرد
دەفی دەروێشانی عەتارخان
کەونی بۆ ئارەزووی پاکی خۆی
دەکردە دیوان و باڵەخان
کچانی رِووت و قووت
لە گۆڵی پرِ ئاوی پروستی هەمایون
مردنیان دایە بەر شمشێرو تێکەڵ بوون لەگەڵ رِۆح
ئەوشەوە ئاگرێک لە دڵما داگیرسا
چوومە نێو نوێژێکی ئەبەدی
کەسواری بۆراقی دڵم بووم
دارئالاو خاک و خۆڵ، خانەقای چۆڵ و هۆڵ

له رووخساری گەشی خوادا تواینەوە
له نوریا داگیرساین
لەوسەرە چوینەوە ڕێی باریک دۆڵاودۆڵ

(٢)

روخساری هەتابوو مەولەوی
زولاڵ بوو وەک ئاوی کوێستانان
ئەو ساتە نورانیەی شەوێک لە قاپی ئەو
کە پێی نایە تەکیەی پروەژدی عابیدان
هاتەلای تەبەدارەکانی سەردەستی پیرۆزی
له سۆنگەی ئەوینیا خۆیاندا بەرم و چەقۆدا
سەفەری - هیسە-بوو
ڕۆژهەلاتی خستەژێر چاوی (ئامینە)
مەولەوی بە چاوانی گەورەی فرمێسکی بەگوڕ دارژان
ئەشک بوو بە کۆتر
روخساری هەتابوو مەولەوی
زولاڵ بوو وەک ئاوی کوێستانان
ئەوساتە نورانیەی شەوێک لە قاپی ئەو
کە پێی نایە تەکیەی پروەژدی عابیدان
هاتەلای تۆبەدارەکانی سەردەستی پیرۆزی
له سۆنگەی ئەوینیا خۆیاندا بەرم و چەقۆدا
سەفەری- هیسە-بوو
ڕۆژهەلاتی خستەژێر چاوی(ئامینە)
مەولەوی بە چاوانی گەورەی فرمێسکی بەگوڕ دارژان
ئەشک بوو بە کۆتر
چووە سەر قامەتی(خۆرەکەی تەبرێزی)
ئێستاکەش لەڕەزگەی چواردەوری منارەو گۆمەزی دێرینی تاوەگۆز

دەروێشی شیعری تەر
سەفەری ڕۆژهەڵاتیان پێیەو
لەسەمای قەفقاسیش گوڵ دەگرن

(٣)

بۆ گڕی ئارەزووی خودایی ئەوشەوە
دۆزەخی گوناهی زۆردووری(فەروغی)خۆم دیوە
بۆ ڕۆحی سەرکێشم
ئەسپێکم بۆ ئاسمان زین کردو
هەر لەنێو تاریکی بێدەنگی خەڵوەتگاو ناوداڵان
من ئەوم بە چاوی تەڕی خۆم
بە دڵی پڕسۆزی خۆم دیوە
کە دوێنێ منتان دی لە کتێبی شەفەق سەری خۆم دادێناو
لە کەشتی سەرخۆشی رامبۆدا گوڵاوم پیادەکرد
لەسەمای ئەودیوی هۆشمەوە
تێکەڵی مەشخەڵی ڕێ دەبووم
ئێستاکە پیریەتی سووتاندی
کەوتومە پاوانی ناوساڵان
من و پیرو چاکە شێتەکەی بەرماڵان
لە کەزی درێژی ڕۆح ئاڵاین

وەرزێک لە گوناە وەرزێک لە ئایدیا

حیکمەتی مەستی بوو یا عیبرەتی ئاگاهی
لەشکری نەوڕەس و فریشتە پێکەوە
چونەوە قەفەزی ئازادی و خۆیان کوشت
بەر لەوەی لە چەمکی جورئەت و
شمشێری هەق بگەن
تەیرەکان لە سامی ئەسپە دۆمیەکانی تەروادە
یەک یەکە خۆیان لە خەرەندان هاوێشت و
باریان کرد
فەزاییێک کەناری
ئاسمانێک لە عاج و سەدەفی سوڵتانی
کیشوەرێک لە فیردەوس
لە کۆشکە تەنگ و تارەکانی ڕۆژهەڵات
دوای ئاوابوونی خۆر
چوونەوە ناو ماڵی شوشەیێ یەئسی تاڵ
پیرۆزی باران و قەدیفەی ڕۆحیان
بووبە تەم بەسەر پەنجەرەکانی سەر زەوی
تەوقێکی ژەهر ڕێژ
جەللادی وەڕسی وەک گەڵا
ڕژانە نێو سینەو مەمکی زۆر زۆر سپی
ئەو دیلانەی کەوا جەستەیان لە رەحم و ڤیانە
دڵیشیان لە ئاوی کەوسەرێ
هێشتاکە زۆر زووە بتوانین
قسە لەگەڵ بلوری خەیاڵ کەین
تۆزێ لە بخوری نێو لەپ و
ڕشتەیێ زەنگیانەی شەبەق و
گرێکی ئەمانمان لە کەف و کوڵی خۆی بداتێ

هێشتاکە زۆر زووە بتوانین
لەبەر قاپی خەون بوەستین
قەدەرێ یۆتۆپیاو
کۆمارێ مەستیمان پێ بەخشێ
حیکمەتێکی قورسە عیبرەتی پرسیار
سەفەرم خووی پێوەگرتووە
لەژێریا پشتم و هەزاران کتێب و کورِبۆتەوە
لە دورەوە حەوزێ لە هود هودو
بستە خاکێ لە نوور
دورگەیێ لەهەر ماسی سپی ڤاوستی
سەرابەو سەراب نییە
کەنارێ رووت و قووت
لە جەستەی شەونمییەکانی ئەودیوی قیامەت
مەمکیان چرای سەر زەمینە
فەلسەفەیان تێکەڵبوونی سەدەفی هەوەس و
ئەبەنووسی داوێنیانە
نەمتوانی سەفەرم دوابخەم
بۆ مەملەکەتی خزین بەسەر ئەو جەستە
نیلۆفەریانەی
وا لەتەک ئاگری دەرونیان
لە جەنگی سوهاقی شەربەتی شەهادەت دەنۆشن
پاڵەوانەکانیش شەمشێریان سرِبووە
ئیستاکە لەمیانی گریان و سەفەردا
تەنێکم شەلاڵی عەزاب و تاوسی رەوحانی
مێوانم لە کۆشکە تاق بەرزەکانی عیرفانەوە
راهاتووم
گەرەکمە فریشتەییم بەتاڵ کەم
جلی ئەو حیکمەتە فرێدەم

تازە ناتوانم من وەک جاران
لە بنار بەرزەخی زۆر دووری قەدەرا
کەون بخەمە ناو لەپی شعورو رامێنم
ناتوانم وەک جاران
کتێبی پەندەپاراوەکان لە ئامێز بگرم و
نەچمەوە ئاپۆرەی پۆرسەیێ
جارِی جەستە دەدا
طەلەبی شمشێرێ لە ئیرۆسیم دەکا
سەرابەو سەراب نیبیە
چەند دوورە بتوانم ئەو هەموو سینە پان و سافە
لەشیری خلودێ غەرق کەم
لەوێدا لەنێو ئەو مەتهەرە نورانیە
دیلێتی بە تەنها کەمەندی گەردنە
مەستیشمان لە شوشە شەرابی شەفەقی
هێشتاکە زۆر زووە بتوانم
من دەقی زمانی ئەو سیحرە دارِێژم
تا بگەمە کۆماری ئەندێشەو رازیانەی
گومانم بداتێ
ئەوەتا لە حەبسە دوورەکانی دەروون
کەسەدان نێرڤانای شیعری لێ دیل کردووم
بۆ رِێگای سەفەرم بانگ دەکەن
ئەوسەری دۆستێکی دێرینی مەحاڵە
ئیستاکە درەنگە ناتوانم
لە وردوخاشبوونی خۆم خۆشبم
ناتوانم وەک جاران
دیشلەمەی ئاگاهی ئاواکەم
حیکمەتی مەستی بوو یا پابەندی میثال
رِوخساری تەمگرتووی مەستەکان

بەسەر ئەو مێزانەوە جێماون
بەر لە من چوون بۆ ئەو سەفەری مەحاڵە
بوتڵیان خاڵی کرد لەشەڕی جوانی
ئەوێستاش درەنگەو سەفەری خۆش نەما
کاتیشمان بەسەرچوو
تا لەگەڵ ئایدیا چەند شەکرێ بشکێنین
ئەم دەقەش تەواوکەین

شێکار

ماڵێک بۆ هەمووان
ماڵێک بۆ جوانی
ماڵێک بۆ شایی
ماڵێک بۆ حیکایەت
ماڵێک بۆ ئێستا
ماڵەکەی هەمووما‌ن نە دەرگای هەیە نە پەنجەرە
ماڵەکەی جوانی کرایە کارگەی خۆڵەمێش
ماڵی شاییش ئێستا دیوەخانی پرسەیە
ماڵەکەی حیکایەتیش بۆتە مەتحەفی شۆڕشان
ماڵی ئێستاش بۆتە ئەلبوومی شەهیدان
حیکمەتێکی کۆنینە
حیکمەتێکی پڕ لە نوور
حیکمەتێکی ئاگراوی
حیکمەتێکی تووڕە
حیکمەتی کۆنینەوەمان فڕێ دایە دەریا
حیکمەتی پڕ لە نورمان کوژاندەوە
حیکمەتی ئاگراویمان دایەوە زەردەشت
حیکمەتی تووڕەشمان کردە پاشاو قامچیەکمان دایە دەست.
کتێبێک لە باخەڵی شا
کتێبێک لەسەر ڕانی پیرێ
کتێبێک لە ڕەفەی دیوار
کتێبێک لەبەر ڕەشەبا
کتێبەکەی باخەڵی شا نەخشەیەک بوو بۆ کودێتا
کتێبەکەی سەر ڕانی پیرێ خەونی دوارۆژ
کتێبەکەی سەر ڕەفی دیوار هی دەستێکی پڕ لە نوورە
کتێبەکەی بەر ڕەشەباش هی نیشتمانی منە

ئیمارەتی سۆران
ئیمارەتی بابان
ئیمارەتی بادینان
ئیمارەتی ئەردەلان
ئیمارەتی ئێستا
ئیمارەتی سۆران کۆمەڵە سوارێکی سەرگەردان بوون
ئیمارەتی بابان کۆمەڵە شێرێکی کوێر بوون
ئیمارەتی بادینان قەفتەی شمشێرێکی شکاو
ئیمارەتی ئەردەلان کارگەیەکی بێ ئاگر
ئیمارەتی ئێستاکەشمان نیشتمانێکە بێ تەیمان
خەمێک بۆ برین
خەمێک بۆ سنوور
خەمێک بۆ گەل
تاجە گوڵێک
خەمێک بۆ برین بەشی هەموو برینەکان ناکا
خەمێک بۆ سنوور دادی هەموو گورگان نادا
خەمێک بۆ گەل ناکاتە دەمێک دڵپاکی
تاجە گوڵێکیش بەشی ئەو هەموو شەهیدە ناکات
ڕەوە ئەسپێ
ڕەوە سوارێ
باقە گیایێ
باقە ئەستێرەیێ
من
ڕەوە ئەسپێ لە ترسی هەڵەموت چوونەوە ئەشکەوتان
ڕەوە سوارێ لە خەرەندان هەڵدێران
باقە گیایێ لەترسی سیس بوون دەگریان
باقە ئەستێرەیێ لە ترسی هەورە تریشقە دارژان
منیش لە وەڕسی پیربووم

کۆتایی شەو
سەرەتای سپێدە
دوورترین کەنار
قوولْترین برین
کۆتایی شەو دلْێ بوو شیعری تیا مرد
سەرەتای سپێدە شەوێ بوو مانگی تیا زا
دوورترین کەنار خەونێکە لە کۆلاْنەکانی یوتوپیا
قوولْترین برینیش نیشتمانێکە لەبەر ڕەشەبا
گەڕانەوەی با
کۆچی مەلان
مەرگی شاعیر
ڕووخانی ئاسمان
گەڕانەوەی با کاتێک بوو گەلاْکان چووبوونە مالْ
کۆچی مەلان ئەوکاتە بوو هەموو کۆشکەکان تەپی بوون
مەرگی شاعیر ئەوکاتە بوو نیشتمان کەسی تیا نەما
ڕووخانی ئاسمان کاتێک بوو باران کوژرا.

هاشم سەڕاج

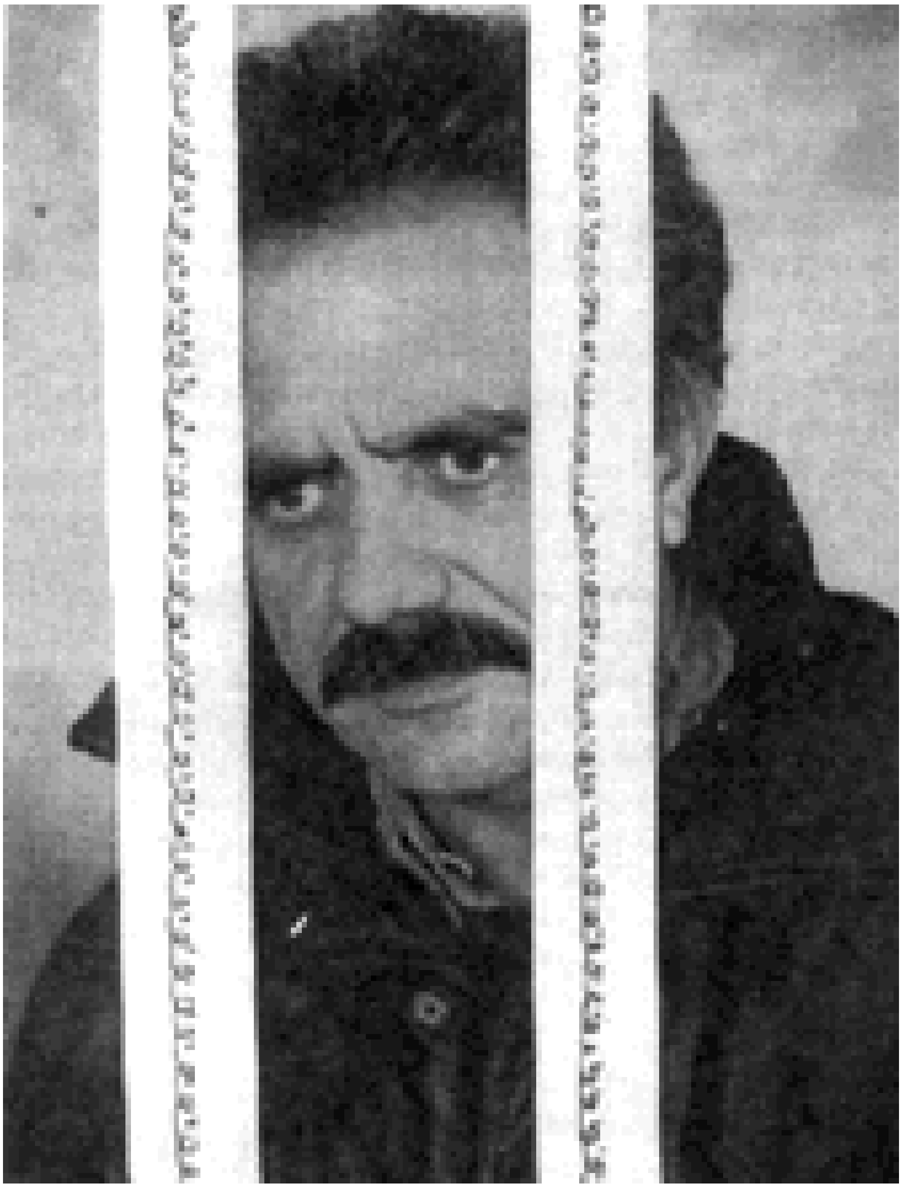

دەق = دەق = دەق

هاشم سەراج

با لە (مایا)وە دەسپێبکەین مایا وشەیەکی هیندۆسییەو مانای وەهم دەگەیەنێ و لە شیرازەی فەلسەفەی شۆپنهاوەردا دەلالەی کۆمەڵە وەهمێکەو چارەنووسی ڕاستەقینەمان لێ دەشارێتەوە، پرۆسەی شیعر سەربەگەمە ئیستاتیکیەکانی منی شیعرەو بەدەسەڵاتێکی مەعریفییەوە لەنێو تەون و تۆڕە ئاڵۆزەکانی زماندا دەکەوێتە کارکردن و هەوڵدەدا بۆنیادەکانی فرەوان بکاو ڕووبەڕووی ئەودیوی ماناو دەلالە تەمتومانیەکانی مایاکان ببێتەوە، بە چەمکێکی تر هەوڵ و کۆشش و خواستەکانی کۆژیتۆیەو لەمیان خولْقاندنی کۆمەڵێک سیمبۆل، و ئاماژە و زناک و ئەیقۆن ، دیالۆژەوە٠٠هتد.

گەمانە ئەنتۆلۆژییەکانی ئەنجام دەدا، ئەم پرۆسەیەش گەڕانێکی لەزەتمەندی بەردەوامی خوڵقێنەرانەیەو وێڵبوونە بەدوای ئەو چرکە ئاسودەگیانەی کە لە ژێر تارمایی مایاکاندا ماسک پۆش کراون، پرۆسەی شیعر کارکردنێکی نیمچە شێتگیرانەیە لە نێو فەزای هەمەلایەنەی ئالسونیەت و ئەفراندنی بارستێکە لە سیمۆلۆژیا، بە پێکڤەلکاندنی دال و مەدلوولەکان و تۆمارکردنی گوتارێکی جیاواز، ئەمەیش بەبەرپاکردنی کردەی ئاخاوتنێکی تایبەتمەند لەو فۆنیمە پەنگخواردوانەی کە لە بونیادی عەقڵ و ڕۆحدا پەنهان کراون.

ئاراستەکردنی گەمەی مۆرفیمەکان بەرەو تۆپۆگرافیای دەقێک کەتیایدا پێوەندییە بایۆلۆژییەکانی زمان بە میکانیزمێکی تایبەتمەند بەڕێوەدەبرێن ، و ئاماژە ئیستاتیکیەکان جۆرەها ماناو سیمانتیکی نوژەن و جیاواز دەگوازنەوە کە چەندین ئاست و کەناڵی جیاجیای مەعریفی بە ڕێکخستن و نەسقکارییەوە پێکهاتە درەوشاوەکانی دەق پێکدەهێنن و زۆرجار ئاستێک بەرێژەیەک بەسەر ئاستەکانی تردا زاڵدەبێ و زەمینە بۆ جیهانبینی خۆش دەکا٠٠ دەتوانین لە ژیانی ڕۆژانەماندا ئاستەکانی دەقی شیعر بەڕووتەختێکی بەهاراتی بچوێنین کەخانە بچکۆڵەکانی پڕیەتی لەم کەرەستانەی خوارەوە(دیمەنی دوکانێکی بەهاراتفرۆشی لە هەولێردا) زەردەچەوە، هێڵ، دارچین، کاری، بریانی، ڕازیانە، ئاڵەت، قەنەفل، بیبەری سووری تون، بۆن و بەرامەی هەمەڕەنگی چێشتلێنان) هەڵبەتە هەرکەرەستەیەک لەم دیمەنە گشتییەی بەهاراتیەدا یەکەیەکی سەربەخۆیەو پێوەندییەکی نەسقکاری کۆی کردونەتەوە٠٠ چەنێ لە ڕووتەختەکە نزیک بکەوینەوە هەست دەکەین جۆرێک لە بۆن بۆ نمونە(ڕازیانە) زێتر هەژموون و دەسەڵاتی خۆی بەسەر دیمەنەکەدا دەسەپێنێ و هەستی بۆنکردنمان لەلا دەووروژێنێ٠٠ کەواتە ڕازیانە وەک ئاستێکی هەژموون کراوەی سروشتی لە بونیادی گشتی دیمەنە دابەشسازیەکەدا زاڵترین ئاستە سەبارەت بە ئاستەکانی تر٠٠

ئەگەر هەمان دیمەن لەگەڵ دنیای هونەری پلاستیکا یا چەند تابلۆیەکی هونەرمەندانی شێوەکار لەوانە (نامق علی، سەردار سنجاوی، عەدالەت ڕەزا) بەراورد بکرێ، لە ڕووی بنەماکانی هونەر و بەرجەستەکردنی ئیقاع و بزاڤی تروسکەی ڕەنگەکان، و جیهانبینی ٠٠هتد، دیمەنە بەهاراتییەکە بە هیچ شێوەیەک ئامادەگی خۆی ناسەلمێنێ دەمەوێ بڵێم دیمەنی نیمچە خۆرسک و نەسقی دابەشسازی کەرەستەیی، یا گەمەی ساکارانەی ڕیزکردنی وشە لەوانەیە لە بوارەکانی ئەدەب و هونەردا هەندێ خەسڵەتی ئاستی رووکەش بخوڵقێنن بەڵام هەرگیز ئەم دیمەن و گەمەساکارانە نابنە هەڵگری ئاستێکی مەعریفی، چونکە لە ئاکامدا مەعریفە کردەیەکی باڵای جیهانبینیە٠٠ هەروەها تێترنجاندن و تێئاخنینی هەندێ ئاست، کە بە شێوەیەکی زۆرملێ و دەسئانقەست بە

تایبەتیش لە بواری شیعردا ئەنجام دەدرێ سەد دەرسەد شیرازەی گەمە جوانەکان تێک دەدا و دەقێکی شێوێنراوی داخراوی وشک و برینگ دێنێتەکایەوە هەردەم (منی شیعر).

لەم بەرپاکردنی گەمەی جواناوییەدا خاوەندی سیستەمێکی مەعریفی و چرکەکانی بەهرەی دۆزەخیە هەوڵدەدا لەمیان پێوەندییە جیاوازەکانی زمانەوە مەعریفەی پەتی(الخالص) بە بەرهەم بهێنێ، ئەمەیش بە هۆی زەینی نوێ و تەکنیک و کەرەستەی جیاوازەوە دەسەڵاتە جیاجیاکانی ڕابردوو هەڵتەکێنێ و جۆرە دابڕانێک لە پانتاییەکانی ئەدەبی نەتەوەکەیدا ئەنجام دەدا٠٠٠ مەعریفەی پەتیش بەرهەمی کردەو پرۆسەی شیعرییەکانی گەمە ئەنتۆلۆژییەکانیەتی٠٠یا چرکە تەلیسماوییەکانی فەرهەنگە نهێنییەکانی ئاخاوتن کە لە ژێر مایای خودیەتی منی شیعری تاکەوە پەنگیانخواردووەو پەیوەستن بەلەحزەی هەستی ئیستاتیکایی، مەینەتگیری و جۆرێک لە سوفیزمی تێکەڵ بە نەهلەستیەت چرکەکانی تێڕامان لە گشتێک بە چەمکی هیگلی. یا ئاپۆرەترین حەشاماتی جەڵەبی مرۆڤایەتی ٠٠جیهانێک لەو نمرانەی وردە وردە ئیکسپایەر دەبن لێشاوەکان لێکدی دادەبڕێن و لێشاوی تر شوێنیان دەگرێتەوە٠٠ پاشان دەریاچەیەک لەزناک دەدرەوشێتەوەو بەس٠٠ بەمجۆرە پێوەندییە سیمانتیکیەکان لە بونیادی قووڵی دەقدا بەرجەستە دەکرێن٠٠ دەتوانم بڵێم مەعریفەی پەتی تەنیا پێوەندییەکی ئاسۆیی لەگەڵ مەعریفەکانی تری وەک کۆمەڵایەتی و سیاسیدا دەبەستێ ئەگینا ئەو بە کۆمەڵێک ئاست و دوالیزمی دانسقەو دالی دەلال و میکانیزمی تایبەتمەند پێوەندییە ستوونیەکانی سەقامگیری نێو تۆڕە ئاڵۆزەکاوەکانی فەزای دەق دەکا٠٠ چونکە بەرهەمهێنانی مەعریفەی سیاسی و کۆمەڵایەتی زێتر پابەندی(ئنتلجنسیا)یە واتە چینی پیاوانی هزر یا هزر ڤانان٠٠ کە لە کۆمەڵگای مەدەنیدا، لەمەڕ داڕشتنی ستراتیژو زەمینە خۆشکردنی نوێگەری کۆمەڵایەتیدا ڕۆڵێکی کاریگەر دەگێڕن و کەچی لە کۆمەڵگای ئێمەدا غیابی (ئنتلجنسیا) گەورەترین کارەساتی بۆ (منی شیعر)و چارەنووسی نەتەوە خوڵقاندووە٠٠ دەتوانم بڵێم غیابی ئەم توێژە مەزنترین هۆکارێکە کە تا ئێستە کورد نەبۆتە خودان کیان و دەوڵەتی خۆی و هەروەها یەکەمین ژیناتی شانەی بیری فەلسەفی لە پانتاییەکانی کولتوورو مێژو، زماندا دیارینەکراوە٠٠ لێرەوە ناعەقلانیەتی هزری کوردی چەندین کیشەو ئاستەنگی بۆ(منی شیعر) جێ هێشتووە، لەم سەردەمەی ئیستاشماندا نغرۆبوونی توێژی ئەکادیمیەکانی کورد لەنێو (فیلولوژیا) دا(فقەاللغە)(مێژووی ئەدەب و بەراوردکاری دەق و هتد) و بایەخ نەدانیان بەکایەو کەناڵەکانی عەقلانیەت و ڕەتکردنەوەی میتۆدەکانی ئالسونیەت و بونیادگەری٠٠هتد دژوارترین مەرگەساتی لە ڕووی هزرو جیهانبینی شیعرەوە دروستکردووە لە کاتێکدا ئەم تەوژمە مەنهەجیانە خزمەتی سەد دەر سەدی بەرژەوەندیی نوێگەری شیعر دەکەن.

ئیتر گەمە ئەنتۆلۆژییەکانی (منی شیعر) ڕووبەڕووی هزری ئارسۆدەکسیەتی دەقە صەومەعیەکانی ڕەخنەی٠٠ (HERMETIC) دەبێتەوەو دەکەوێتە ململانێیەکی ئەبەدیانە لەگەڵ ئەو نووسراوە داخراو و ئاڵۆسکاوە ناجوانانەی کە لە ژێر فشاری عەقڵیەتێکی خۆڕسکی ڕابردوو ئامێزدا ئەنجام دەدرێن یا ئەو نووسراوە ڕووکەشانەی بە هەمان فۆرم و ئیقاعی سەردەمی کۆن خۆ دەبارە دەکەنەوە٠٠ ئەمێستاش (منی شیعر) وەک کەنارنشینێک هەوڵدەدا سوودمەندبێ بەو تەکنیک و کەرەستەو زانستە زمانەوانیانەی کە(سەنتەر) بەبەرهەمی دەهێنێ و یا ئەو تێزە فیکرییانەی کە لە ڕێگای وێناکردنی عەقڵی ئەبستیمیەوە سەیری پێوەندییەکانی نێوان گەردوون، مرۆڤ، شتەکان، ٠٠هتد دەکەن.

تا بتوانێ بە هۆی بەرپاکردنی رێنیسانسێکی تاکە کەسی و دەسەبەرکردنی دەسەڵاتێکی مەعریفی لەمیان پرۆسەی نووسینەوەو خولْقاندنی کۆمەڵێک تەکنیک و کەرستەو جیهانبینی جیاواز کە لە بارستە سیمۆلۆژییەکدا بدرەوشێنەوە تا (منی شیعر) خۆی لە پەراوێزیەتی بەکەناربوونی (ئەو) دەرباز بکا٠٠ ئیتر بەو مۆرک و خەسڵەتی نائومێدییەوە هەوڵدەدا وەکو تاکێکی هەمیشە یاخی بە ڕێگای مەعریفە پەتیەکانەوە پابەندی پرۆسەی خولْقاندنی ئاخاوتن و وێرای متمانەکردن بە تێزی عەقلانیەت بەرەو نوێگەری ئیستاتیکی بە چەمکی (یوگن هابرماس هابرماس) کە پەیوەستە بەحیسی نەهلستییەوە، تەقاندنەوەی ئەو هێزە شیعرییەدا ینۆسیزییەی لەناو پێوەندییەکانی زماندا خەفەکراوە٠٠ ئەو هێڵە شێتەئەنگێزەی کە لە (جۆرج باتای) یەوە دەسپێدەکاو ڕووەو میشێل فۆکۆ و تا جاک درێدا و هەڵوەشاندنەوەی بونیادەکان٠٠ بەمجۆرە (منی شیعر) دەبێتە خاوەن دڵنیاییەکی ئەنتۆلۆژی وماسکەمایاوییەکان زیواڵ بە زیواڵ دەکاو چونکە بوونی ئینسان بونێکە لە«زەمەن» دا کیرکجارد.

(منی شیعر) بەدەسەڵاتێکی مەعریفیوە (هزرڤانێکی خودییە) دەرکی ئەوە دەکا کە تەنیا ڕەنگە جوانەکانی جەستەمولْکی خۆیەتی، بەمجۆرە دەکەوێتە بەرپاکردنی دژەشۆڕشێک ڕووەو ناخ و دەروون بەئارمانجی بەیدەسکردنی لەحزە مەلعونیەکانی وجود لە فەزا دۆزەخییەکانی خوددا و پەرش و بڵاوکردنی دیدو گۆشەنیگا تژی لە مەترسییەکان لەژێر تۆڕە تارماییی ئامێزەکانی کۆ(ثیمە)دا خڕوقاتە ناوازەکانی زمان دەدرەوشێنەوەو دەق دەبێتە توحفە کریستاڵێک لە سیمولۆژیا ٠٠یا بارستێک لەجیۆلۆژیا٠٠و بە گوفتارێکی (ڕۆلان بارت) دەق لە(سەلکە پیازێ) دەکاچین چین توێ توێ هەرچەند پەلکەکانی هەڵدەیتەوە، ناگەی بە کرۆک و ناوەڕۆکەکەی.

گەمەی مۆرفیمەکان

بۆ سەروەر و بەیان

ئاقیبەت گەمە دۆزەخیەکە بەردەوام دەبێ و
ئێمەیش چنگمان پڕ نەردو کراسە ئاودامانەکانمان
سیخناخ لە داشی شەترەنج
ڕووەو گەمەی بالۆنە ڕەنگاو ڕەنگەکانی هزرو
دەبدە بە پەژمووردەکانی ئالۆش هەنگاو دەنێین
هەنگاو دەنێین – دەبدەبە پەژمووردەکانی ئالۆش، و
بالۆنە ڕەنگاو ڕەنگەکانی هزر)
(سۆلین تاک تاک سۆلە سوورمەییەکانی تورِ هەڵدەدا و
نقێمە دووپشکاوییەکەی گەردنی دەدرەخشێ
ئەی ! درەخشانەوەی دوا چرکە ساتەکانی مەرگی ئاڵ
بدەرەخشێ٠٠ب د ر ە خ ش ێ
پەرتەوازە بە حەزە شەرابییەکانی مۆرفێمەکانی دڕدۆنگی
لەم چیمەنستانە ئاگراوییەدا٠٠پ ە ر ت ە وازە بە
بەڵکو گەمەکان ئەنجامدەدەین، و زەمەنە زیوییەکانی
زنارە بەساڵکەوتووەکان بە جووڵە دێنین!
نە سێبەرەکانی (ئەلف)نە تارماییەکانی(بێ)
دەسەبەردەکرێن
نهێنیە فەسلەجیە وەنەوشاوەییە ئالۆزکاوەکان
دەسە پاچەمان دەکەن و تەڕاتیلە سەحەرییەکان
تەنگژەترین کەسەرمان بە ئاوەژوویی دەلەنجێنن
ئەمە کوشندەترین نیگەرانیەکانی ووجوود و
فانتازیترین ماکەکانی مەرگە
سروەیەکە لەمراز، و ئۆخژنێکە لە ئومێد،
هیڤیدارترین هەوڵە هەتاوییە هەڵایساوەکان
لە عبوورێکی فیردەوسە جوانەکان بەولاوە چیتر نییە
لەم سەیرووڕەی وازییە زەمە ناوییە چ بکەین؟
جەستەیەکی پەژموودەو ڕۆحێکی کەسیرەی سۆسنی
سۆسنترین گوڵە وەرزییەکانی گیان
ئەی! بوونەوەری بولێڵەکانی کانیە قەشەنگەکانی هۆش
ئای! قوماربازترین مۆرفێمەکانی خشتە بەندییەکانی ڕۆح

ئێمە سەرکەوتووترین بەدبەختییەکانی تەمەنین
جاویدانەییش پەشمینترین چرکە پەشمینەکانی پەرێشانی
سۆلین ئەی س و ل ی ن
وەرزشی عەبەس تێر میوەجاتی عیشقی نەکردین
خودی خەڵووزی نەسرووشا/ نەووڕوژا
ئەی! ژەهراویترین سرووش – بەو شەیداترین لەنجەیە
دەربازمانکە لەو هاوکێشە مەستاوییە دەربازمانکە
بە کوشتدران، پەپوولە سپاتەکانی شیعر و چرکە گەمژاوییەکان
بەو شەپۆلی عیشقاوییە شیعراوییە یەکتاپەرستاوییە
ڕەسەنترمانکە/ هۆ! ڕەمز بارترین فریشتە
بنۆشین! شەڕابی بەهێکانی جەستە نهێنییە فیردەوساوییەکان
بکرۆژین! قەندە مەڕمەڕییەکانی گەردنە عیشقاوییەکان
بدۆشین! لەو لەززەتی گۆی سینەبازە سەرمەدیانە
بپۆشین! پۆشەنەکانی ئەتڵەسی سوندسی، ئەستەبرەقەکانی سێو
هوروژمی وەرزەکان، چەهچەهەی پیتەکان
بشکێنین! قاڵبی ژەنگاوی (وەک) کەکان
ڕەسەنترمانکە دەربازمانکە سەرفرازمانکە
ئەی فریوبازترین جوانی
فانتازیترین شیعری خودا وەنداویمان پێببەخشە
ئەی زراڤیترین باڵا بڵندی ڕەهاکانی ئاسمان
بەو بەرزیترین باڵایەزداناویە چلۆن بیردەکەیتەوە؟
پێکێ لەو خەونەوەنەوشاوەییانە سوسەنیانە دەخۆمەوەو
تاک تاک سۆلە سورمەییەکان هەڵدەدەم
هەڵدەدەم پۆشەنی ئەتڵەسی، سوسەنی ئەستەبڕەقی
گەمانن گەشتە جەهەنەمیەکانی زیندەگی
وازییە وازەنینیە واز واز بووەکانی زەخم و خەفەتە
زریزەی زریانە زیوییەکانی زەمهەڕیری
زراڤیترین بەرزییەکانی عیشقی باڵایا
بەمتەرزە.. نازداریترین خەونە ئاڵۆشاوییە شەبەقئامێزەکانی
س و ل ی ن.. بەو جەستە پارچە سەهۆڵیانەوە دەڕەقسێ
قل قل کەمەی عەینەکان لێکدی گرێ دەداو
ع،ع،ع، ئەی کەمەربەندی عەلەتریکاوی
ڕەوشە نمانکە.. حروفە هەڵوەشاوەکان دەزریکێنن
بابچریکێنن کەنارییەکاکاو ڕەنگەکانی وشە
بدرەوشێنن دالەکان، بژاکێنن چەمکەکان
تنۆکە چەهچەهەی لەززەتاوی نەفریناوی هەڵوەرێنن

کێ دەکارێ! بڵندترین بەژنی شیعرێکی شەڕابی بخواتەوە؟
کێ دەکارێ! سەفەرە ئاوریشماوییەکانی دووکەڵ بخواتەوە؟
بچریکێنە ئەی وشە بە نەغمەی کۆکاینی پیتە کاکاو ڕەنگەکان
سەرمەستیین بەو غەیبوبەی عەدەمە
هەڵمژین سیرە ئەفسوناوییە بەنگاوییەکان
با نەشەوتین لەم گەردوونە کەنەفتە
هەڵدەدەین سۆلەکان، گۆڕەوییە حەلواییەکان
زێڵمان خەڵتانی زووخاڵ، وڕۆحمان وردە شوشاوییە
کەی دەچریکێنن؟ لە کوێنە پیتە شەککەرییەکان؟
بەو پێخاوسییە چیمەناوییە گۆرانییەکانی عەبەس دەچرین
هەڵدەدەین نەردەکان، داشەکان، بازەکان، ڕازەکان
سۆلین ئەی سۆلین
بازدەدەین لە سەکۆی مەرگەکان
(بە چاوە شەمشەمە کوێرییەکان، دۆشداماوترین
نووشتەی سینەی بازان دەخوێنینەوە
با بزریکێنن پیتە بریندار بووەکانی ئەزەڵ
قافەکان قاسپەن و زێیەکان – زریزەی ئومێدن
بەو نەردو شەترەنجەی زریکەن ٠٠٠ز ز ز
گرێینە عەینەکان ع ع ع
قیژەنە قافەکان ق ق ق

قابقابەکانی قاف/ حەللانەکانی حێ هەڵهەڵەی هێ / عەرعەری ع خەردەلەکانی خێ / ئاتوونی تاقانە ترین ئەلف جۆشدەدەن

لە کوێنە؟ با بچریکێنن پیتە سوسنیە ئەتڵەسیەکان
لەو سرووتی تەلیسماوی زەمزەمەنووساوەیەدا
ئاوێنە بازناوییەکان غوربەتاوییەکان
سیمیای هێشووە ووشە پەرجۆی پیتە نەبزوێنەکان
دەستی فۆبیاوی گەشکاوی جنۆکاوی
لە چرکە ساتە پەمەییەکانی بوونمان دەوەشێنن
باز باز بازە لەنجەو لارییەکان
بە سیرەی دۆزەخینی سیحر بازییەوە
بازی سپی / بازە دڵۆپە شیراوییەکان دەبڕن، و
لەشی قوچەکی دەڕەقسێنن

بازباز بازە تلیاکیەکان
مۆرفینیەکان
کۆکاینیەکان
بە سیرەی دۆزەخینی سیحر بازییەوە چ دەکەن؟
باز مەلێکی جوانە ترسناکیشە)
(باز ترسناکترین مەلێکی جوانە)
(سۆلێ بالآبنێسترین زراڤیترین سینەبازە ترسناکیشە)
پەڕیان لە پەشمەکی هەور، و بۆیەی پەلکە زێڕینە
بۆ مێخەکیەکان دەنێن و
دەسبازی گەلآ قورقوشمیەکانی
دارستانی عەقڵ/ و توولە مارە خورافیەکانی
بیرکردنەوە دەکەن/ شەونمی مەزەندەو
هەڵمی سرووش دەوروژێنن
خۆڵەمێشە قەقنە ساوییەکان بە کێڵگەی زیندەگی و
مەزرای مۆرفێمە سەرشێتەکان پەرت دەکەن
تاپۆی قاموسە خۆرسکەکان هەڵدەبزرکێن
زمانە ناهزراوییەکان ئەو پانتاییە نەقشدار ناکەن
پێویستە دیدەنی ئەو (خۆی)بکەم
داشە شینە سورباوە بێرەنگەکان لە
تاکە سۆلێکی شەککەری جوانترن
سۆلە سۆلینیەکان لە پادەکەین، ڕادەکەین
هەڵدەنشنەوە، دەوەستین
بازەتلیاکاوییەکان هەڵدەفڕنەوە
هەڵدەفڕن ئەو بازە پرۆمسیۆسیانەی
مەرمەڕی سینە کون دەکەن
بابچریکێنن فرندە ئاگرینەی، زەیتون ڕەنگەکانی ژیان و
سوور ڕەنگەکانی دۆزەخ
تازە بەو پێخاوسیە جەستە مۆرفیناوییە چ دەکەی؟
تاک تاک سۆلەکانم هەڵدەدەم
قاچت لە چقڵە ژەهراوییەکان دەپارێزن
ئەی! ژەهراوی ئیلهام بەخش بەختەوەرمانکە
دوێنێ داشەکانمان پەرش نەکرد ئیمڕۆش نا
نەردەکانمان هەڵنەدا ئیمڕۆش نا
ورێنە نەستاوییە سیرە بازاوییەکان تێر لەززەتی نەکردین)
(سۆلین یان دیار دەبێ یاخود دیار نابێ)
(داشەکان دیارن و دیاریش نینە)

(نەردەکان یان دیار دەبن یاخود دیارنابن)
ئەی قوماربازیترین شەترەنجە تێکشکاوەکەی عیشق
زێڵمان خەڵتانی زووخاڵ، و ئاگرە سپیەکانی زایەند
هەڵچوونیترین دەستەواژەمان پێدەبەخشێ
خۆشمان دەوێی ئەی فیتنەبازترین جوانیەکانی ڕەها
ڕەدووکەوتن پیتەکان بەتاڵبوون بەتاڵ دەسەواژەو ڕستەکان)
خۆشمان دەوێ. . بەویەکتاپەرستاوییە ئەڤیناوییە
هەموو سۆلینە بازاوییە سپیەکانمان خۆش دەوێ
ڕەشەکان نا شەوەکانمان خۆشدەوێ ڕۆژەکان نا
سۆلین پاکیزەترین باز بێوەژنە چلۆن گەمەکان ئەنجام دەدا
(گەمانە نەرداوییە شەترەنجاوییە مەرگاویە سێکساوییەکان،
ئاخر ئەو باوەشەستیان و پۆشەنە گوڵگوڵیانە کەیلی ووشەن
دەزریکێنن/ خۆشمان دەوێ/ نەزنجێ دیارە
تۆزێ پشووبەین، نەزەریا چەشەڕابێکی خەوناوی
دەبدەنە ئالۆشاوییەکان پەژمووردەبن چ دەکەین؟
هەڵدەدەین سۆلەکان، دەکرۆژین گەردنی
قەندە مەڕمەڕییەکان. .
ئەو سۆلەی کە لە پای نەکردووە ئەوی هەڵدا
بەرەو کوێ
دەژاکێن، نەردەکان، عومرەکان، داشەکان، جەستەکان، شەرمەکان
(سۆلین کەساس، و زرنگە)
(سۆلین کەساسە بەڵام زرنگە)
(سۆلین لەگەڵ ئەوەی کەساسە بەڵام زرنگیشە)
ئەی بەرزیترین بنێس، بەو زراڤیە ئاتەشیە
سەما بکەو کەمەرت بئاڵێ لە قەوزەی شەڕابی عیشقەکان
پەرشبێ ئەو قژە شەوڕەنگە، داپۆشێ گەردن و بەهێیان
چەنێ باڵاکەو بەرزە، باڵاکەو چەنێ بەرزە)
(هەموو سۆلینەکان پاکیزەن، شوویان نەکردووە)
(شوویان نەکردووە سۆلینە پاکیزەییەکان)
(پاکیزەییە سۆلینەکان شوویان نەکردووە)
(سۆلین نەزۆکترین پاکیزەیە، شووی نەکردووە)
(بێوەژنترین کچی دەڤەرە شەڕابییەکانە)
(ئەو بازە سپییەکەی ڕاوکرد)
(بازە سپییەکە لەلایەن ئەوەوە ڕاوکرا)
ئەی! دوژمنیترین بازی پرۆمسیۆسی لەشمان کەیلی ئاگرە
داشە مەرجاناوییەکان، نەردە کریستاڵیەکانی نێو باخەڵی

دەنووکرێژ کرا.
با بلەنجێن بەو پەردە پەرمێشیە بگەوزێن مافووری ئەتلەسیە
بەمناوەختیە دووبەختیە: ئەی پیتە کۆکایناوییەکان
وازییەکانی زەخم و خەفەت چلۆن ئەنجام دەدرێ
نەئاگردانە قامیشە لاناوییەکان نەرێگا، مەیخاناوییەکان
نەزانیارییە تلیاکاویەکان لە ئارادانە)
سۆلینیش (منالّیەکانی کچێتی بەرزێتیەکانی
قوولاّیی و، جوانیەکانی دۆستایەتی پاراستووە)
با پایەدار بێ خەیالّ سەروەریترە لە واقیع
سۆلین کراسێکە لە خەیالّێکی خەردەلی، سرووشێکی
سووربا، و هزرێکی پرتەقالّی
خۆشمان دەوێ ی ئەی ژەهراویترین نەفریناویترین
ئیلهام.. هەلّدەدەین نەردەکان، بازەکان، سازەکان
رازەکان دەگەچلێنین کراسە رەنگاو رەنگەکان
زیندەگی چێترە لەمەرگ هەر نەبێ گەمانە
بازاوییە ئەندێشاوییە مۆرفیێماوییەکانی تیا ئەنجام دەدرێ
مەرگ مەرگە و زیندەگیش زیندەگییە
هەموو بازێک فرندەیە و هەموو فرندەیەکیش بازنیە
سۆلین ئەی سۆلین
(سۆلەکان هەلّمە دە، بازییە بازاوییەکە عەقلّت دەشێوێنێ)
ئێمە نەردەکانمان هەلّدەدا، و جێگۆرکێمان بەبەردە
سپییەکان دەکرد زاق زاق قەلّەرەش زنارە پیرۆزەکانی
شیعرە شەرابیەکانیان داگیردەکرد
ئەی کەسیرەترین کەسەرە کەسکونیەکانی عومر
تازە تەمامان بەچی بێ! لەو تێکشکاویترین گەمانە
ششیعراوییە ئێستاتیکاوییە وەرەزبووین
ئاخر ئەو سۆلە شەکراوییە، داشەنەرداوییە شەترەنجاوییەکانی
هەموو گەردوون قوت دەدا
بەمتەرزە لەژێر دار قەیسییەکدا دەستێ شەترەنجمان
ئەنجامدا تارماییەکی سپیپات بەچاوە گورگانیەکانی
داشەکانی دەجولاّندەوە
هەلّدەدەین سۆلەکان، نەردەکان، بازەکان
سۆلین ئەی سۆلین
سۆلین پێخاوسترین سۆللەپایا
گۆرەوییە نارنجاوییە شەککەراوییە حەلواییەکان لە پاناکەین
لە پا ناکەین گۆرەوییە گوماناوییە گولّگولّییەکان

سۆلین/سۆلین/سۆلین
سۆلین ئەی سۆلین
لە پاڵتۆدا سۆلین لە پاڵتۆدا سۆلین
لە پاڵتۆدا سۆلین
وێنە دەنگیەکانمان لە قۆغەیەک زیندانی کرد
عیشق بەوپەڕی سەربەستییەوە وشەکانی دەردەبڕی
دەروونمان، دەروونمان، دەروونمان پەڕەنگاوییە
پارچەیەکە لە نەقشە سەهۆڵیە شەباوییەکان
پڕکحوولی شەڕاب، و هەستی کوشندەیی ئێوارە وەختمان
زەمەنیش زیخی زەریاچە زێباکانی شەپۆلە لماوییەکانی
تاریکییە بەکەفە سابوونەکانی ئومێد جەستەی
بازنە پەیڤینەکانی دەقە مەستاوییەکان دەدرەوشێنێ
دەرەقسێنێ پیتە شەککەرییە ئەفسووناوییەکان
سۆلین ئەی سۆلین لە پاڵتۆدا سۆلین
سۆلین سیستمێکە لەکۆد، ئەو نەقشە پیرۆزە،
ئاوازەکانی ئۆرڤێوسە، گەوهەریترین پەڕەنگی
گەمە جەهەنەمییەکانە
ئەی داب و نەریتی سیمۆناوی
:سیفۆناوی
:شیفۆناوی
:سیفۆنیای
ئێمە بەو پێکی وشانە سەرمەستین
با پەیڤەکان گەرماییترین سۆزاویترین گۆرانی بچڕن
سۆزی عیشقاوی سێکساوی ئەخلاقاوی
بگەوزێیین لەو شەپۆڵی ئاتەشینی خۆڵەکەوەی عیشق
دامرکێنین شەوە تامەزرۆکانی نائومێدی
بچڕێنین گۆرانیە لماوییە خاسە ڕەنگەکان
بلورێنن گورگە مۆرانە ڕەنگەکانی خود
سۆلین ئەی سۆلین
ئای ڕەمزبارتیرن فریشتە
نازدارترین بازو بەندی شیعر بەو دلۆپە قەترانیانە
بەو خەفەتە شەککەرییانە
ژەهراوی خودی خەلووزی بەهرەمان داچۆڕینە
بابپرژێنن نافوورا ڕەنگاڵەییەکانی فانتازیا
بڕوخێن قەلابەرداوییە نەریتاوییەکانی خەمۆکی
تەقینەوە ناوەکییەکانی فۆنیمەکانی دەروون

بەردەسرێژی قەدەرو
شەپازڵلەی لەززەتدرێن
زەمزەمە زێراوییەکانی زەریاچەی دڵ
نەغمە ناوازەکانی عیشق پ ە ر ت ە و ا ز ە کە ن
کێ دەکارێ کێ؟
بەم شەپۆڵە شەرابیە جناوییە جنۆکاوییە
سیمە کریستاڵیەکانی کاژەڵاک بتروسکێنێتەوە
بەمتەرزە لەو سەربەستیە دەربەستەی
گەمانی وەرەق، و نەرد و زیندانیبوون
لە خشتەیەکی شەترەنجدا
گەمانمان بەتەرزە سووریاوەکانی ووشە دەکردو
ژاراوی رێساکان لە پەرداخی نەریت دەکران و
دابیش لە شووشە خۆڵاوییەکانی میرات
لە پانتایی دەنگە بێچەمکەکاندا
کورد /کاکڵەترین توێکڵ و توێکڵترین کاکڵەکانی
بانێڤی شەرە
هیڤیدارترین بێهیواکانی خودان ئێستاتیکای
سروشتێکی لەنجدارە
کورد /خەمباریترین ئاوازەکانی گەمانە فۆنیمیەکانە
لەوێ لە پانتایی دەنگە بێچەمکەکاندا
تەلاری برۆنزی و گەرەکی مەرمەریمان
بۆ ماناکان بونیاد نەنا
زریزەی بزەمان بە کەمەی عەینەکان نەئالا
وەرە ئەی شەرابی زەمەنی زەمهەریری
بەردەوامیترین سەرخۆ شمانکەو پێکێ
لەو بەرزیترین باڵای عیشقە بخوێنەوە/با
بە خەندەی قرمزییەوە سەربنێینەوە
پەرتەوازە بن هێما عورفیەکان
بەم ورێنە شەککەرییانە
لەناوبەین ئێسک و پرووسکە کەنەفتەکانی عومر
ئەنجامدەین/ گەمانە دۆزەخاوییە مەلعونەکان
بچۆرێنین شەونمی بازەکان، نازەکان
سازەکان، رازەکان
ئێمە بەو سەربەستیە شەککەراوییە عەبەساوییەوە
جوانین
ئەی جوانترین سۆلینەکانی فیتنە باز، خۆبزڤرێنە

بزڤڕێ ئەی بێخودانترین تەنیایی
لەم کەونە بەتەمەنکەوتووە٠٠ دەربازمانکەو
لە ئامێزمانکە ئەی عیشقبازترین مەراقی هەڵۆیی
باق و بریق ، جریوەو جوکەکان
کەفچەڕینی چۆمە کێوییەکان عەبەس بوون
هەڵدەدەین، بەردەکان، نەردەکان، کراسە ڕەنگاڵەییەکان
بەردەکان خەونێکی سەهۆڵیین
بەرد بەرد ئەی بەردەبازی عیشق دەربازمانکە
بەردەسماتە بەردە زوورە بەردە چەقۆ
خەونێکی سەهۆڵیین٠٠ هەڵدەدەین بەردە خەوناوییەکان
(بەرد هەر بەردە، باز هەر بازە مەرگیش مەرگە)
بەمتەرزە گەمانە مەستاوییەو وڕێناوییەکانمان
ئەنجامدەدا
ئەو فووانەی لە باڵۆنەکان دەکران هزربوون
ئەو دەرزییە مۆرفێنیانەی لە تاقە ووشە دەدران سرووشبوون
دانە دانە ڤالیۆمەکانی خەواڵوبوون قوت دەدەین
جێگۆڕکێ بەبەردە سپیەکانی زەمەن دەکەین
(بازی مەرگ نەوی دەفرێ)
ئەی پەرۆشیترین دڵە حەسرەتەکانی شیعر!
دەبدەبەکانی ئالۆش دەوڕشێن
شەکراوی پیت و خێواوکی مانا جەهەنەمیەکان
ئاوێتە دەبن
هەر ماسەکانی گیان فڕ فڕ لەدەفرە کەیلەکانی
گوناهـ دەخۆنەوە
گەردانە دوو پشکاوییەکەی دەپچڕێنن
سۆلین ئەی سۆلین
سۆلین حەپەساوترین زمانشکیاوی ئەزەلە
کێ لە سپێدەترین تاریکە شەودا
زوقمی زمان تێکدەشکێنێ/پەیڤ نا
تووبی، ئەی بە پێزترین سروشتی ژەهراوی
ئەی مەکربازیترین بازی بازڵەبووی جوانییەکانی گەردوون
کەیبانویترین خانمی چرکە لەززەتاوییەکانی ووجود
تونامانکە بەو فیتنە بازیترین جوانیە
جریفۆن نەهات/ بهاتایە
دەربازی دەکردین لەو وازییە دووپشکاوییەو
ڕێگا دوو بەختاوییەکانمان دەبڕی!

ئێمەی گەشتیاری داڵدە وێرانەکانی پیتە
نەمرەکانی بێهودەیی پانتاییەکانی وڕێنەی
حەپەساویترین سەراسوی وسەرلێشێواوترین
رەنجبەخەساری گەڕیدەی دووبەختی سەمتوورە
جنونییەکانی مۆرفێم مارانگازی کردووین
سازە هەڵایساوەکانی فۆنێم پەرتەوازە
مۆخمان بارستێک ژاوەژاو، دڵمان بارستێک
لە عیشق
بازیش بەو ڕوناهیە دۆزەخیە ڕەونەقاوییە
ئاخڵەی خەنەیی گەردنیان دەدرەوشێن
سۆڵین نازدارترین باز، و چاوبازترین عیشقبازو
سەرفرازیترین دوندی ئەڤین پەرستە
شەککەریترین ئیقاعەکانی زەیتوون و زەیزەفوونە
ئەی کەشخەترین شوختی شەختەی هزر
لەم گەورەترین گەشتە سیزیفیەو
پان و پۆڕترین بەتاڵییەدا
لەززەتاویترین ماچی شەڕابیمان پێببەخشە
پێمان ببەخشە لەززەتاویترین شەڕابی عەبەساوی
بازی مەرگ نەوی دەفڕێ
پەڕی قازوقولنگاوی تاووساوی دەبارێن
هەڵدەنیشتنەوە کە ڕادەکەین
هەڵدەفڕنەوە کە دەوەستین
ئەم پۆلینە دۆزەخیە هەڵفڕێن، هەڵۆکان نا

هەڵۆ، خەرتەل، باشووکە، سیسارکی سەرگەڕ، واشە، پەپو، داڵ، قەلەباچکە، کۆلارە لەقلەق، ماسیگرە، شمقارِ

دەنیشنەوە کە ڕادەکەین، هەڵدەفڕن کەدەوەستین
سۆڵین شێتە، ومازۆخیە ژەنگاویترین سۆراوی
گۆناکانە . .
سەرپاکی باڵای بازاوی
بازە سەمتورییەکان هەڵۆنە
سازاوییەکان ماسیگرە
ئەم پۆڵینە ئاتەشییە بۆژۆی کردین- جریفۆن نا
باز هەر بازە، و ماسیگرەو شمقاریشە

ئەم پۆلینە دۆزەخیەش بۆ ژۆی کردین

ق	س	ت	ش	
ع	ر	ا	ز	

جوانن خەمە زەنگیانەییە ئاسمانیە شەڕابیە دۆزەخاوییەکان
کۆدی پەمەیی، هزرە کریستاڵیە نەوڕەساوییە
وێنە زەیناوییە مۆرمۆرەکان، ئیقاعە ئارمووشاوییەکان
کێ دەتوانێ کێ؟
پێشبینیە شەونماوییەکانی ئەجەل، بخواتەوە
بچێژێ هەستە عیشقاوییەکانی مەرگ
لەو زەریاچەی تافاویترین زێباییدا
کەرەستەکانی مەستاوی لاربنەوە
ئەی وێنە ئالۆزکاوەکانی(هۆش) دەربازمانکە
لەو تۆفانی حرووفە تلیاکاوییانە
ئەی ڕازاویترین دوگمە زیواوییەکانی ئۆڤیلیا
تابانیترین ترووسکەی تەلیسماویمان بۆ بهاوێژە
پەلکە زێڕینەکانی گیان هەڵبزڕکان
پەژموور دەبوون لاولاوەکانی باڵا
(وەرە چرکە کاستالیاییە جەربەزاوییە قەرەجاوییەکانی
زناک لەو خەڵوەتی ئینتحاری پڕ ئاژاوەیەی خودی
خەڵتانی خەڵووزی ڕزگارمانکە سەرفرازمانکە
قەوس و قەزەحی سووتانی ڕەنگەکان خەردەلەکانی
گیانمان بسووتێنە تا لەو پانتاییەی سەمای
بەفری ئێوارانی حەزینە (تەمە سپیەکانی
ڕۆح) بەو پۆشاکی فریشتاوییە شەرابی
عەدەم بنۆشی سۆلین ئەی سۆلین
شەرابی عەدەم بنۆشین، و فانتازیترین
پیتە بانڵداوییەکانی(کتێبی شیعر)ڕامکەین)
هەڵدەدەین سۆلەکان بازەکان، زارەکان

خۆڵەکەوە زناکیەکان، میدالیا پیرۆزەییەکان
تێکەڵدەکەین دڵۆپە خوێنە ئاڵەکان
دەڕۆین، ئەو گەمانە دۆزەخیەش بەردەوامە
دەڕۆین نازداریترین کەرەستەکانی وجوود جێ دەهێڵین
جێ دەهێڵین ئاسەوارە سپلڕەنگەکانی ووشە
کێ دەتوانێ کێ؟
لەو زەمەنە زێڕاوییەی چراخانەکانی قەدەر
بەو شەپۆڵی ڕەوحانیەی
بەرسیلە مۆرفێناوییەکان، هەنگوینە فۆنێماوییەکان
بەشەککەریترین پێکی مزراویترین شەڕابی عیشق
بخواتەوە، بەو بزە زریزاوییە زیواوییە زیلاوییە
پەرمێشیترین پەردەی شیعری نەفریناوی بوڕووشێنێ
لەززەتاویترین گوناهە لەززەتاوییەکانی
(مەجدەلییەکان) عیشقاوی کا
بەمتەرزە.. لەم گەمانە شەترەنجاوییە جواناوییەدا
جێگۆڕکێ بەداشەکانی زەمەن دەکەین و
سۆلین کراسێکە لە پێوەندییە ئیحائیەکانی
کوڵمی شەرابی سێوی ژێر زەوییە
گەردنی پارچە سەهۆڵە هەندەسییەکانی نێوبادە
گەردانە دووپشکاوییەکەی فۆبیاوی دەخەنێ
(گوپی پڕ دووکەڵی سۆڤرینە، جانتا دەستینەکەی تەژی
ئامپیسلین، دووپشکە بارانی لەززەت نەبارێ
بەلەتەمووسێک کیسە چپسێک بەسەروقژیا
دادەبارێنێ، قاڕووە شەڕابێک دەسمێ،
جەلاتینە شامپۆیەکی زەردێنەیی دەرزی ئاژن)
ئێمەی مریدی تاقانەترین (ئەلف)
گوناهە ژەهراوییەکانی جەستەی هەمیشە توونامان
سەردولکە خەفەتبارەکان بەبادەدا
(بێ) - یش بەهێیەکی لێمۆ ڕەنگە وچاوە
شەمشەمە کوێرییەکانمان دەخەڵەتێنێ
لەوێ لەو دۆزەخە فیردەوساوییەدا
دارقەیسییەکە لەرزی دێتێ
ڕایەخە لوولدراوەکان، بەگومانەوە ڕادەخرێن
ا ف و

م ر
شایستەی پڕۆسەترین پڕۆسەی موچڕکەی ختۆکەدارە

جاجم نا ، نەقشە مەرگاوییەکان هەڵدەوەشێنێ
زەخمەکانی زینەگی دەسوڵێنەوە
نەغمەی تەڕاتیلە سەحەرییەکان جیوەی
حەسرەتەکانی بزواندین
هێندە بیرمان لە سێگۆشە بێکۆتاییەکانی
ئاسمان کردەوە پەتیارەبووین
سۆلین سۆلە سوورمەییەکانی رووەو چیمەنەکان هەڵدەداو
بەو پێخاوسیە شەککەرییەوە دەخەنێ
گۆرەوییە حەلواییەکانی بە پووزی وەنووسابوون
لەززەتە سێگۆشاوییەکان بە لەنجەی خستین
تەنافە پۆشەنێکی شۆردراومان لە باوەش نا
جەستە بێگوناهترین جوانیە
سەرپاکی زەمین بۆڕازیانەی لێ دەهات
عەقڵ بیر لە هزرە کریستاڵییەکان ناکاتەوە
غەریزە دەبدەبەگیا بەنداوییەکان دەتەقێنێ
گەردوون ماسوولکە مازۆخیە مارە زیواوییەکانی
مازۆخیتر لە مێژوو
سۆلین/ دەفرێکی زیواوییە و لەبالەب
لە دەنکە هەناری ئەڤیناوی
لێومان مەرجانی چاومان هەڵماتێ
لوتمان شەوبۆی شەوانی شەیتانی
تازە کەڵکەڵەی عەبەس لە کەللەی داوین
لە کوێیە ؟
مووسی
بەرگ
سووری
دەم ئا
گراوی شادەکارەکانی عیشق بپچڕێنێ
کەی ؟! ڕادەکەین بازەکان هەڵدەنیشن
کەی ؟! دەوەستین بازەکان هەڵدەفڕن
«باز فڕندەیەکی جوانە ترسناکیشە»
«باز ترسناکترین فڕندەیەکی جوانە»
«باز پیرۆزەو ترسناکە»
«باز پیرۆزەوبەلام ترسناکە»
وەرزەکانمان بەرەنگە نامۆکان دەناسییەوە
ئەو بزاڤە لەنجە لەیمونیە مەرجاناوییە نهێنیەکەو

درەختە قەیسییەکانی عومر، و سرووش
ڕووەو بەدمەسترین بەدمەستیەکانی بێهوودەیی دەبا
زەمەنیش پۆشەن و گەڵا و سپیاوەکان
بەفیرۆ دەدا٠٠ بێهوودە بووگەمانە
(ئەتڵەساوییە سوسناوییە سوندساوییە ئەستەبرەقاوییە
نەرداوییە شەترەنجاوییە دۆزەخاوییە سۆلیناوییەکانی
وڕێینەکانی گەمان/هەڵدانی داشەکان، بازەکان
نەردەکان، ڕازەکان، سازەکان، نازەکان)
ماچ و موچە پرتەقاڵیەکانی تۆتیای چرابەندی باخەڵی
سۆلین /بەو چاویلکە سفرەوە گەلێ جوانە
نەخوازەڵا گوارە یاقوتاوییەکانی
بلەنگێنێ
بلووزە نارنجیە ئاتەشیە نەینۆکاوییەکەیش
لە گەردنی بئاڵێنێ و
پەنجە لەو زینەییەکانی
نوقمی کێکێکی ئیسفەنج کا
نوقمی کێکێکی
ئ ی س ف ە ن ج
ک
ا

مایسی ١٩٩٧

تەزوو

گەمانی بەبالآت دەکرد با
ئارەقی بن هەنگلْت پێ وشک دەکردەوە
هەر ئەوەتا راپێچی نەدەکردووی
زنجیرە کێوی دەوروبەر
کشوماتیەکی سامناک دایگرتبوون
چیوا نەماوە ئێوارە تۆوی شومایەتی
بەدەروونی کێڵگان وەرکا
ترووسکەی گڵۆپە شیر ڕەنگەکان
دەبنە کفن و کالآنی بەلاشە بووەکان
پرچت رەونەقی روومەتت دەشارێتەوە
هێندە بەشەت و پەتی وەستاوی
هەر وەختە لەخۆشیان دین بم
گەربا بترووتێنێتەوە چ دەبێ
کەڤری سپی
سەعاتی ئەم جادە ڕەشە بوەستێنێ
دەڵێم بەربەستەوەرە
پەیکەری ڕکابەرایەتی بڕوخینین

١٩٨٥
سولێمان بەگ

ڤان

لەسەرتێلکێک ڕازاوە دێی
گوڵی قایشی کەمەرت
گەڵا ڕەنگی درەختی پایز هەڵوەریوە
تیلمە هەوریت کردۆتە قردێلە ئیمڕۆ
هەنێ جار دەسرۆکەش لەچەک
هەورێکی مەیلەو گڵۆزەدارت شاردۆتەوە
بێچوە سواندووکەی سەر سنگان
دوعای تەمەن درێژیت بۆ دەخوازن
شەوانە هێلانەیانە ئەم باخەڵە
ئەنگوست لە گیانیان وەردەدەی
ئاخر نمرەیەک نەماوە لەم سیلاکنەبووە
هۆگری پەنجانت نەبێ
سێ بەتڵی کاتیش بەسەرچوو
هێشتا دەقی نەشکاوە ئەو بەرگە ڕێکە
دایکت دەیگووت چەند پیربم
تۆ زیاتر خشڵت لێدێ
دەبێ هەر تەماشات بکا دڵ
دەزانی چیت حەشارداوە؟
پۆشتەییت لێ دێ
دەندەو پەراسووشت دیاربن هەر جوانی
بۆنی پێستت وەجاخ کوێران
گیرۆدەی ژیان دەکات
تالەمووی هەڵوەریوی سەرمێزەکە
دەسرێژی لە مردن دەکەن
لە باوەشی کورسییەکی قەدیفە کەسک
بالکەوتووی شەویلاکی ئەژدەهایە
بە دڵشکاوی یەوە
پشووت لێ براوە
پشووت لێ براوە
وا ئیمڕۆشت لەسەردانا
هەموو وزەت بێهودە بەرەڵڵا کرد
دەبێ بەو ئازارانەوە سەر بنێتەوە مرۆ

بێ ئەوەی هەست بکات
خەنجەرێکی مشت و ماڵ کراوە زەمەن
نیوە شەوان ۰۰ شلک و تەنک
تەنکە کراسێکی قەوزەییت لە بەردایە
دنیا لە باوەشتا
قازێکی سپی بن باڵ چەورە
ڕێژنە بارانی سەربەکڵاوەی جاددان
دووچاری غەریبیت ناکا
لە باوەشی نەرمۆکەی تەلار دنیا کپە
دەیەوێ ئاگرم تێ بەربدا(ڤان)
ئەم باسکانە شەوانە چ دەکەن؟
دینگە فۆرمیکا دارەکان لە ئامێز دەگرن و
دوایی۰۰ دەخەون
ئەو داوە پرچانە
شەوبا تێکچرژانیان دەکا
ڕەق ڕاوەستە ڕەق بڕۆ
بەرەقیش هەنگاوان باوێ
خاوێنیەکی کپ و پیرۆز ئەو ناوە دادەگرێ
کاتێ پێ دەکەنێ
هەموو ڕۆژێ بە هەمان پۆشتەیی یەوەو
بە تاقی تەنێ
دەگەڕێتەوە ماڵە بابان
شەقام فەرشێکی لوولدراوە و
فێرە گەمانت دەکات

١٩٩٥/١١/٦

بازنەی قابیل

بازنەت ئاوێنەی نارسیسەو دەدرەخشێ
چ درەخشانەوەیەک!
دوشێک لەبەردەم بارانێ بێ ڕەحمەتی بازنەکەت
دژوونی تەمەنی مردوو
تەمەنی کەسیرەو پڕ ژەنگ و خۆڵەمێش
ئەوەی باشووکەو پەپووەکان
بەخیلی
پێ نابەن پادەکاتەوە
ئەی خودان بازنەی کەیلی ئاڤی جاویدانە
ئەوە سەرینچاوەی زیندەگییە
یان ئاوەشیلەی پاقلاوەیەکی جەلاتینە
زەخمی زمانە سوتماکەکان سارێژ دەکا
دەوەرەو چرکەیەکی بێهودە لەگەڵ
بازنە باراناوییەکی سپیپاتا
ساپساپێنێ عەدەم بکەو
حەزی بەدو لەززەتی شەڕانگێزایەتی
سەیرووەری شێتهەڵگەڕاوی
ئەم سروشتە زبڵگەیە دامرکێنە
تۆ نازانی ئەوێندەرێ
سەهۆڵبەندانی «قابیل»ە
بەستەڵەکی دەریاچەی گوناهکارانە
هەم دۆزەخ و هەم پاقژگەو هەم فیردەوسە
دەبێ کێ بێت لەوێندەرێ و
لەبەر لەززەتی بارانی ئەم
بازنە هەڵووژیەییەدا توونا نەبێت
لەو بازنە ئاتەشیەدا
«کورد کوژەکان خەیانەتکارانی وەتەن
ئاژەڵێکی دەعەجانن
دەساپاچە و چاو بەرەژێر[(١)]»
لەوێ مەرگ هێندە شەکەت و بێزارە
بەرگەی سێبەری یاد ناگرێت
لەوێ مەرگ
سەرابی شەختە بەندێکی شووشەییەو
ئاو نییە.

[(١)] دەتوانی ئەم برگەیە نەخوێنیەوە چونکە شیرازەی چامەکە تێک دەدا.

ئەلیاسابات

ڕەها بە بازنەیی بیر ناکاتەوە
زەنگیانەی کاژمێر بە گەردوون دادەکا
خورجێکی ئاوییەو پڕیەتی لەمووروی ئەوین و
زەنبەقەی بخوردو پەڕەنگی هەیولا
قازانێک باهۆزو زەلزەلە دەلەرزێ
کەینوونە هەتوانی سروشت و
ئیسفەنجی لۆگۆسە، دژوونی وەرزەکان قوت دەدا
ئەندێشە خۆشترە تێڕامان
گەمانی پاپازی کچانی ئاراسەو
پاژنە خڕ لووسبەلەک گیسوویان کارەبا
ئاشتەبا جوانەکان بەرهەڵای قوڵایی شەو دەکەن
کراسیان لەبانی منارە هەڵدەدەن
مەرجانی نەزۆکی لە میناى پەنجەرەی زیندەگی و
پەشمەکی سپاتی خۆر دەگرن
من مەرگم شەڕابی عەدەمەو
تەمەنم پڕ کەفی گوناهە
دڵۆپە خوناوێک لە دنیا
ئاوێنەی
دڵانە
بلەرزە
خاشخاشی نامراد
بڵاچەی سلیکای بیابان
بۆڵە ترێی ساباتی نوورانی
جەنگەڵی ڕۆحستان وێرانەو
چاوەڕێی چ دەکەی؟

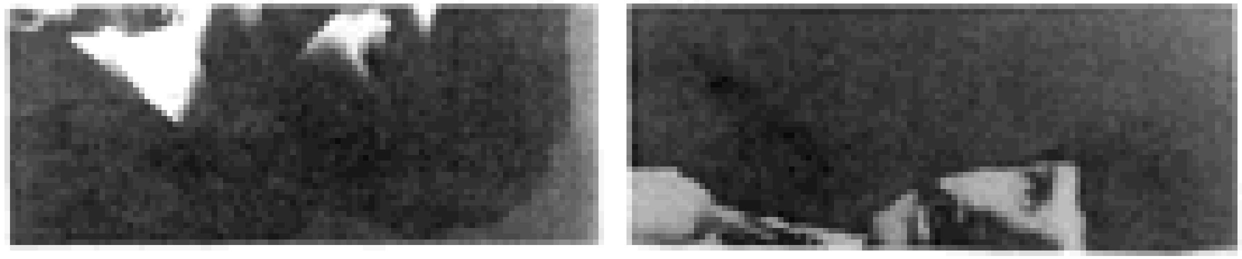

محەمەد باوەکر

محەمەد باوەکر

لەبەر ئەوەی زمان خەڵاتێکی ئەزەلییە بۆ نەوەکان یەک لەدوای یەک ماوەتەوە هەر بەو زمانەش گوزەران لەگەڵ جوگرافیاو مێژوو دەکەین، پاشان هەر زمان و ئاخافتنیش بوو شیعری کردە ململانێی هەستە شاردراوەکان، بەم شێوەیە مرۆڤ لەگۆڕەپانی زماندا خۆ لە سنووری فەرهەنگی هەمەچەشنەی ڕزگار دەکات ، با لە ڕستەی شیعریەوە تاکڕەهەندی و تانۆکشکێنی وشە تەوتەمیەکان وردو خاش بکەین لە تەقس و سرووتێکی بەرباودا لەنۆژەنرا بچینینەوە بەبێ پۆشاک دۆنای دۆن بکرێت بەها ڕوحیەکانی ببێتە سمبۆلی ئیستاتیکی گەمەی زمانەوانی لە فەزایەکی فرە چەشندا لە نیوەی هۆشی و بێ هۆشیدا، مرۆڤی شاعیریش هەر زوو بەری هێرش و پەلاماری لافاوی داڕووخانی دەرەوەی دادگای ناوەوەی خۆی دەگرێت پرۆشکەکانی ئیرۆسیەت لە شیعردا وەک ئاوێنەیە خوێنەر لەم پرتەئویلەدا خۆی دەبێتە خوڵقێنەری دەقێکی تازە ئامێز.

شیعر: ئێستا پێویستە خۆی لە جیهانیدا بدۆزێتەوە چونکە ئەم جیهانییە هەمیشە لە وروژاندن و تێک هەڵۆژان و نیگەرانی دا گوزەران دەکات، هەست و ئارەزووەکانی بە هیچ شێوەیەک هێور بوونەوەو هێمنی بە خۆیەوە نابینێ، ئەمەشیان خۆی لە خۆیدا هانا بردنە بۆ ئەودیوی هۆشەکان.

زانای سویسری بەناوبانگ دی سۆسیر دەبینێ لە پرۆسەی نووسین دوو بابەتی جیا لە یەکتر هەیە ئەویش جیاوازی لە نێوان زمانی نووسین و قسەدا، بەم مەبەستەی کەوا زمان سیستەمێکی کۆمەڵە کەسانێک بەرهەمی دێنێت و بەڵام لە ناوەڕۆکدا سەربەخۆیە لە تاکەکەس، کەچی قسە یان ئاخافتن سیستەمێکە تاکە کەس بەرهەمی دێنێت لەناو سیتەمی زمان خۆیدا بەم شێوەیە پیسەی ئەدەبی پرۆسیسێکی خوڵقێنەرە لە زەوییە کاکی بەکاکییەکاندا پەخشانی نادیاری جوانیش خۆی لە خۆیدا شیعرە چونکە جوانی نووسینەکە تاریکاییەکەی دەشکێنێ هەروەها نادیارییەکەشی ڕەندیەتی هێزو گرانی فۆرمەکەی پێ دەبەخشێت، هەریەکەیان لەلای خۆی یارمەتی ئەویتر دەدات بۆ بەرزبوونەوەی ئاستی پلەی شیعری.

ئەگەر هات و لە ڕابردوویەکی دووردا و لە ژێر مایکرۆسکۆب لە شیعر بڕوانین، هەر لەو کاتەی جیاوازی لە نێوان پیاوانی پیرۆز(قدیشم)ی بابلستان و ژنانی پیرۆز(قەشووت) هەمان مەملەکەت لە پەرستگاکانی سروشت دا نەماوە، شاعیر خۆی ڕاتەکاند و لە زایەڵەی دا، لەو حاڵەتە قەپێلکی گشت شتە ناپەسندەکانی وردو خاشک کرد ئەوکاتە لەگەڵ پەیامبەرەکان یەکسان دەبن، وێکەوە تەرازوویان دەقەبەلێندرێ ئینجا شیعر دەبێتە یۆحنناو خەڵک لە ئاوی پیرۆز هەڵدەکێشێت.

بەشی یەکەم
لە یاسەنگی نیوەڕۆ

شتە ڕەندەکان لە خەیاڵ دا کەڕەسیسیان کرد
لێیان دابەخشیمە راوێ
دوا سەمای کەوای فیرعەون
کۆتایی پێهات
وا تەپڵی حاڵگرتنیش لە سەماگەی چاوێشدا دەستیپێکرد
گەیشتینە جڤاتێ، جڤاتی زەین،
خەرمانلۆغەی ئەوێمان تامنەکرد
قەولبێژ خەوت
تۆمارە یاداشتی کوڕە تاقانەی پاکیزە
پێچەوانەی غەریزە سیلاکبووەکانی خڕێنە دەجەنگێ
مزگەوتی گەورەبەرەو باشوور خەڵکی تەلقین دا
گوفەکە کەلاکەکان لەوێوە بوژانەوە
خۆزبە بەشێک لەو کەلاکانەمان دەدیت
مریدەکانی شەمێ فەرمانیان بەبیر هاتەوە
سکوردی باوەڕە پیرۆزەکانی پێشتریان دادڕی
سوێندی دەلەسەیان بە هیچ ڕووناکییەک نەخوارد
بەر لە چوارهەزارو چارساڵی دووبارە فەرمانیان گەیشتبووێ
سەمای هەوا ۰۰شینی ئاگر۰۰پێکەنینی ئاو
نوێژیان قووت دەدا
ڕازەکانی قاژوقیژی بێ دەنگی
لەدەفتەر داری تۆفانە ئاگرپژێنی جودی
بەدەنگ دێن
داوەڵە پیاوانی حەوشان ئاگردران
دەرزیان لێ درا۰۰سەوز مانەوە

ئەوکاتە ساویرەکانی مزگەوتی گەورە
فرچکیان دەخوارد٠٠لە لەوەڕگای ئەویٚ
بوونە ڕەگاژۆی چەشمە پیاوانی بەر لە چیرۆکی
مرۆیە قوڕینەکان
سەر زەنشتی قولْغی سەرمالاٚنیان کرد
کیٚ ناوان دەبەخشیٚ
کیٚ ماوەی نیٚوان پەریٚزو جۆخینان
دەقەبلیٚنیٚ٠٠
دەپاریٚزیٚ٠٠
گالیسکە بەدیلی ئاژەلْ نییە
دیتیتم٠٠نازانم بەهای تامی چەندە
لەو ریٚبینیەوە
هاموشۆکەر دیٚتە دنیاییٚ
گالیسکە ترپە دلْی مایکرۆیفە، ئاژەلْستانی
گەڕاندەوە سەرهیچ
پەیدانی زمانی دلْ
ئالْتونیٚکی خالاٚوە
لەشە بیٚسیٚبەرەکەش درایە بەر شیٚلکەی
گوللە دلۆڤان
میهرەبانی و پرچی کیژان لەسەر پۆپیتە کەلْەشیٚری
کوشتارگەی هەوارە بابەلیسک
بە گەنجی دابەزی
دەفەی مامز بە ڕۆژووی هوڕەیەکی نەفرەجایە
بەری ڕۆژیان نیشان دا
گوری ڕۆژیان دایێ
داوەتی سەدووم و ئامووره کراین
گۆڤەندو تەدارەک سازدرا
ددانەکان خۆیان لە هەسان سوویی

جەفتاوی کوندەی برای گەورە
حنچکی لە ئاهان دەگرت
ئاردە هەنارەکانی ئاوازی مەشکە
مەڵبەندی غەریزەکانی گواند
چونکە
بێ وەجاغن
شەوتا دەگرن٠٠
لە شەوانی سێزدەمین٠٠ شەوانی پیرۆز
دەڕەونەوە
ئاواتە پەسندەکان٠٠ ناجسنن
خەونەکان بە قەڵپی ماچان دەکەن
قەوڵبێژ زریکاندی
ئێمەو خواوەند گاسی خەڵکمان دەکرد
نان و پیازمان خوارد
ئێوەم لە پێنجان بووری٠٠٠بارتان سووکە
پشتمان تێککرد٠٠کلێشەمان گۆڕیەوە
چوومە گیانی٠٠هاتە گیانم
هەرماس پەیامبەری خوداوەندەکانە
قەلکوژی ئاگر دزە
بێسندمەو گوڵی سپی دەرشێتەوە
لە چوارەمین شەودا
شەوتا بە وشک و سستی بەرەنگاری هات
سواری سکوردت بۆوە
زەمەن دامێنی پەرستگای ئاموونە
هەمبان سەماگەی تیتراوسکە
ئاهەنگی ئەمساڵی پەیکەرتاشیش لە سواندەی شانت
تەرمدانێکی مەرمەڕی بۆ خۆ داڕێشت
میوانی ئەبەدیە٠٠تا

بەندەرەکانی دەریای جەستەت بەیەکجارەکی
دەڕۆن٠٠

ماڵئاوایی دەخوازن٠٠
دەستە لەرزۆکەکانی دوای سێزدە
گشت شەوێ خەونی دەبەنگ بە ڕووم دا دەڕشێتەوە
قەولبێژ بە ئاگاهێنرا
ساتێکی دیکە ڕووبەڕووی گەورە خوداوەند
تەرازووی ئاشکرا دەبێت،
چۆن قوڕەلم گیانی چووە بەر
چۆن خزبە تەرمگاوە
ئەی چۆن کۆیلەی ئەوبم!
فریشتە دۆزەخ
ئاهەنگی درێژە تەمەنی بۆ پەرستگای ئاموون گێڕا
گەلاویژ چووە شەوێ و
گڵکۆی پەیکەرتاشی دوانەخرا
ئەسکارسی دەوەنی دۆژە لە نۆژەن
سەرە دیقانێ ی تازە کردەوە
بوومەلەرزە
لەرزە یادگارو هێلانە شەمشەکانی خڕ کردەوە
دەمامکی ئاشکرا نەکرد
کراسگهوڕەکان کێوە چوون
ئەوەندە بە ئاگایین٠٠ بزر دەبن
حەزیان لە خوشکانی عەزازیل دەکرد
چوونە کۆشی
ئالوش دانەمرکا
لە زێدنامەی هاوینەگچکەی کونی شمشاڵ
تۆمار نەکرایە

بەهاری پەز رەشداگەڕا
دەرپێیە بە ڕادان دراوەکەی شەوینی پووش
نوح ئاخنیە پاپۆڕەوە و شەیتان و کلکی کەر
شایی هاوینە شیعرو دەستشۆر
ئاسنە قەفەس٠٠سێ ژەم چۆلک لە سێ ژەم شیشبەندا
دوو چین مرۆی یەک بەدوو
فراژی
گیپەی ڕیخۆڵە دەبوون
کەم فرە نین
ڕێی خواشیان نەدرایێ
پیاوەکان لە زستاندا بیابان دەجوونەوە
بەدەریادا ڕەت دەبن
کاتێ پێەکانیان بە پەروانەوە دێنە دەێ
دەتوانن زەوی بدۆشن
زەوی کوشتن هەڵبژێرن
دەتوانن تخوبان بدزن
پڵینگی سپی چۆلاژۆی بە چاوکونەسوژنەکان کرد
دەیگوت:
(نا ڕاستەقینە هەموو شتێکە)(١)
شەوتا بە تەڕادانێی بۆشایی
گوناهی خۆی ئازاردا
قەوڵبێژ ماڵبەدەرە٠٠ هەرەتەی پاژگەیە
لە مەرگەهی خەیاڵگە
مژۆڵی کراسۆڕینە
مژۆڵی شینی تاووسانە
جریفۆن ئارەقە دەمژێ٠٠گڵپەی کزە
ئاگراوی گەیشتێ
گەردنی پێ ئازا کردین

هەواڵی بێسێبەرەکەی زانی
بوومە لەرزەیەکی شاقسی هاتە گوێ
شاد بە ٠٠٠شادبە
لە هەر دەنکە توێکی ئارووی منداڵە دەبەرسێبەر هەڵچووەکە
ورورەی شەمێ هەیە
منداڵ٠٠ دێوەژ بردیەوە
هورەش چرووسکی وێخست
زەینت بدێ لە شەوی شەوتادا:
١= من هەبووم هەنووکەش کۆتایم نەما
دەسەلاتم بەسەر ئافەریدەکاندا دەشکێ
٢= بڕوا پێکەرەکان هانایان هێنا
وا بە خێرایی ئامادە دەبم.
هەتاو شەهوەتی ڕۆژ بوو٠٠
تار لێدانی هەڵقەی تادۆسخوازانی خوای براله تەپڵی داگیرساند، دڵ گەرم داهات
پشتی دایەپشتی٠ ٠ئەوجا
شەمێ لە جەرگەی شەهوەتی ئاگری ئاسماندا نژناندرا،
دادوەری خودا لەبەرایێ مەرگدا وەستاوە
خوای لێ ڕازی بێت٠٠ کەسی لێ رازی نەبوو
ڕێی خوایان بە کەسێک نەبەخشی
جەستە بێوەج و مەرگەساتەکە بەرەو کارە مەرگێکی توکمەو کەشکەلان کەوتنە ڕێ
توانەوە لە رەمەکیدا
بە چی پۆشێکی ئاسمانی خۆ داپۆشم
بەچی ڕوویێکەوە بچمە قوربانگەی هۆش
دیاری دەوەنی شەوین بەکێ بدەم
پرسیان:
زەمین بەکاملای دونیا سوور دەدات
سروودوان بێتاوانە٠٠ سپی پۆشە
تاوانخۆر بیابانی ئاسمانە دارستانی یادی شەو

تیژ دەکاتەوە
مووەکان لە نۆژەنەوە خۆیان سوویی
چاواندیدەکانیش ئاشکرا نەبوون
سێزدەبینین(دیتن) نرخی بێدەنگە
ئەزموونی نارەحەتی گوێ لێبوونە
ناووک.. خەڵوەتکێشی مەزەندەیە
خورد بوونەوە(قەبە گچکە کردنەوە) ترش و شیرینە).
وەخت(وەختە)..شتە پیرۆزەکان دەپلیشێنێتەوە
درناگە لەدەرگای تەسک و تاریکی لەمە چێتران دەگرێت.
ئەم کاتە شلکانە
چەندە بوێرن.
چەندەش فرەن
سێ بەشی خودایە، بەشێکی توخمی مرۆیە
فرمێسکی کێردەکان خزیە بەرپای بازنە جسنەکانەوە
سێ نیوە شەو دەکاتە سێزدە
سێ نیوە ڕۆژ دەکاتە سێزدە
هیچیان لە کۆمەڵەی شەرکەراندا تۆمار نەکران
بەردە ڕەشۆڵە بەردە خاڵدار
خۆ لە ئاوەڕێژی قەڵەمبازەکان دەدۆزێتەوە
خۆی کەوڵکرد
بووە بەردەباز، دابەزین
شانازیش بەو تەرعە ئاوانە دەکات
رەشسۆر ڕەنگی فیردەوسن
بەردە ڕەشۆڵە(سپی تێکەڵە) بزر نەکەن، ڕەنگە بەهەشتن
لەگەڵ ددانی شە ناپێورێت.. توافەتیان زۆرە
خەوشی بەفری پەڕێتی نیشانەی جوامێرییە
دەیویست، حەزی دەکرد
بێگەردی ئاو شێلو دەکات

خلّتی هەستەکان بوروژێنێت٠٠ بشلەقێنێت
هەر ئەمپریوم هەبوو٠٠هیچی تر نا
دوایی،
دەوەنەکان لە ورگی نەرمایی زان
منداڵەکان فەیان خوارد
تۆفان هات
فنیان کردەوە
بە تێفرو سماندنێک گشت دارستانەکان
لە ئاسمانی ئاسمانان بەر بۆوە
ئاخ ٠٠ئاسمان پەردەی درِا
گیا٠٠برکی پەرێتێ
بە فوبەکی دی، شاخ و دەست رێ و بان
لەبەری سێزدەمینی دایکە نەینۆک تەقی و
ڕەوڕەوەی قاچیان بۆوە
دڵی ئاو لە سینگی کۆسەماسییێکی ڕەشدا
خولّقێندرا
خوێنی هەڵقولّگەی کانیاوێکی ژەنگاویە
جووتە جووتێنی
کەژو گیا، کەڵەباب و مامز دارێژراوی ئاگرە(لم)ن
ددانیان هات، ددانیان کەوت
ئاردە ددان و سپیاو
خۆراکی کرمەکانی چاوی پەپولەی ڕەسایین
زریکەی قەوڵبێژ هات:
گاسیان کرد
هەندەک مێرووڵە مووی ئەمیان لەدەمە
ئیدیکەش نینۆکیان وێیە(٢)
بەهەستە نزم و بەرزەکاندا هەڵزنان
نێرەکان دەستیان بەخوێنە

له ژووری ئازار پەخشدا مەستن
بۆ ئاسمان چوونە خوارەوە
زەرد٠٠شین
کراسی دۆزەخ خوازانە
ئەی ئەم زگە سپییە لە کێ یە؟
گوێتان قوڵاخ بکەن
ئاگر بەردە ئاگر
دەستان هەڵبڕن٠٠بناورێنەوە
شەولەبان
سەران ببڕە٠٠ بیانبرژێنە
باوکە لۆسیڤەر، ڕۆناهی تاریە هەڵگر
ئاخیان بگەینێ، بە سپیاو بیانخنکێنە
وا چرتەی شەوە لە کۆسپەی دەرگاوە دێ
هزرمان کردەوە
پێکهاتین٠٠ دیسانەکێنێ پێکهاتین ئەمجارەش پێکهاتین با مرۆ بە شووشە بئاخنرێت
تا بێچەتر گوزەران بکات، ببێتە دۆستی باران
هەسارە نەمێ و نەنێرەکانی قەڵات
هەساری گومانن
چاووزاریان لێکرا٠٠ زارۆکان کڕناکاتەوە
بە شەوی کاتە شکاوەکانە
ناکات میوانداری شەوان٠٠ دەڵێ:
فەی بخۆن، قاتی لەڕێیە
فن کەنەوە، لە بخووران هەڵدەن
پەرەمووچی خستە تەوقی سەر
بۆ قوڵایی بیرەکان هەڵکشا
بەریان نەگرت
لە هەوای شورەی شووشە بەندێک ڕشانەوە
ماست٠٠مەی٠٠ ئاو

ماستی پازدا لە پاسەوانی کەوت
قەولبێژیان تاتە شۆرکرد
سێبەر شیاوی پەرستنە
لە گشت ڕۆژی سەرتاڵدا.. لەیەکەمین چوارشەمی ساڵ
خوێن لە کەپووی ئەستێران دەلەرێتەوە
یاخی چۆلکانم
دەرماناو، کۆر بەتاڵە
دژوونی بێ ئاوی خنکاند
گەڵاکان، سوێر داگەڕان
گیان لە نینۆکەوە بۆچۆکان تەکانی دا
دوای ناوک گەیشتە قەپرغەو گەروو
غەرغەرەی هاتێ..
لە درێژترین تاڵە مووەسپی قەولبێژ خۆی بەدەرنا
لەش، ئامادەی پۆشینی شین و سەوزی نەبوو
پڕپۆلەی بەندە قوڕەکانی هەڵوەرین
ڕەنگاوی باڵندەکانی جیهانە ڕەنگ لەدوو ڕەنگی چاوانی پڵینگە سپیەکان
خۆی نواند.

(١) شەیتان ئاخاوتن لەگەڵ - ئیڤان دەکات (برایانی کارامازوف - دستۆفسکی).
(٢) لە کتێبی(پوپول ڤوە)ی پەرتوکی پیرۆزی هۆزەکانی کیتسی - مایا- خواستراوە.